GRĂDINA.

O IDILĂ SCIENCE FICTION *HWARHATH*

ELEANOR ARNASON

Traducere din limba engleză

ANTUZA GENESCU

Iată ceva nemaiîntâlnit: o încercare fascinantă de a scrie o povestire science fiction din perspectiva unui *extraterestru*, nu a unui om...

ELEANOR ARNASON și-a publicat primul roman, *The Sword Smith*, în 1978. După el au urmat altele, ca *Daughter of the Bear King* și *To the Ressurection Station*. În 1991, i-a apărut romanul cel mai cunoscut, una dintre cele mai convingătoare scrieri ale anilor nouăzeci, mult aclamată de critici, *A Woman of the Iron People*. Este un roman complex, și lung, care a câștigat prestigiosul Premiu *James Tipree J. Memorial.* Povestirile ei au apărut în *Asimov's Science Fiction, The Magazine of Fantasy & Science Fiction, Amazing, Orbit, Xanadu*, dar și în alte reviste. Cel mai recent roman al autoarei este *Ring of Swords*. Textul ei *Stellar Harvest* a fost nominalizat la Premiul *Hugo* în anul 2000. Povestiri semnate de ea au apărut în Antologiile Dozois 17, 19 și 20.

A fost odată un băiat care se trăgea din neamul Atkwa. Ca mai toată familia, avea blana gri-închis. La rudele lui, culoarea blănii era uniformă. A lui însă avea dungi și pete discrete. În lumină slabă, erau invizibile. Dar la soare, pielea lui îmblănită semăna cu una dintre săbiile acelea forjate, cu modele pe lame, care atârnau în casa mare a bunicii și erau coborâte numai rareori, de obicei pentru a fi lustruite, dar și pentru a învăța cum să te bați cu ele, când veneau acasă bărbații.

Nu mai sunt folosite în această perioadă, cu excepția actorilor în piesele de teatru. Dar copiii ar trebui să învețe istoria familiei lor.

Pielea curioasă a băiatului se datora unei gene recesive, ieșită la iveală din nou după generații întregi, căci neamul Atkwa nu mai apelase la sperma unei familii pătate de peste două sute de ani. Nu pentru că ar fi avut idei preconcepute. Spre deosebire de oameni, *hwarhath* considerau că diferențele de culoare erau mai degrabă interesante decât deranjante. Prejudecățile lor se manifestau în alte direcții.[1]

Numai întâmplarea a făcut ca blana neamului Atkwa să-și păstreze culoarea uniformă. Locuiau într-o zonă a lumii în care griul era culoarea dominantă. Și, fiind o familie mică și nu neapărat puternică, nu se gândeau la locuri îndepărtate când puneau la cale contractele de înmulțire.

Pe vremea când de-abia învățase să meargă, băiatul se arătase precoce și energic, fără a ieși din comun. Pe la optsprezece ani, se făcu un mânz de copil plin de viață, dar înclinat spre meditație. Asta o puse pe gânduri pe mama lui, care se consultă cu mama ei, capul familiei, o femeie uscățivă, cu

---

[1] Autorul se referă, mai mult ca sigur, la preconcepții regionale, întrucât acesta este tipul de prejudecăți pe care *hwarhath* sunt gata oricând să le dezbată și să le condamne. Locuitorii din emisfera sudică a planetei-mamă consideră că nordicii fac exces de civilizație și se îndepărtează de valorile tradiționale. Locuitorii emisferei nordice îi consideră pe sudiști niște țărănoi. În afară de asta, familiile vecine se rățoiesc adesea una la alta; iar majoritatea locuitorilor, fie din nord, fie din sud, se uită la orașele mari plini de suspiciune. Una e ca bărbații să locuiască în zone mixte, căci sunt ținuți sub control de disciplina militară, și alta e să locuiască la oraș, unde trăiesc mai mult femei. Evident, ele nu fac parte din armată, care e exclusiv masculină. Cine-o să-i țină sub control, acum că locuiesc printre străini?

blana roasă de vreme și cu articulațiile degetelor mari deformate de boală.

– Păi, spuse ea, după ce-și ascultă fiica, unii bărbați sunt mai înclinați spre meditație. Trebuie să fie, dacă vor să supraviețuiască în spațiu singuri, fără femei care să gândească în locul lor.

– Dar la o vârstă așa de fragedă? întrebă mama băiatului. Stă nemișcat ore întregi și se uită la peștii din apă sau la gâzele dintre buruieni.

– Poate că se face om de știință.

Capul familiei îi aruncă fiicei sale o privire aspră.

– E singurul tău băiat. De mic a fost ciudat și arătos, de-asta îi dai prea multă atenție și te îngrijorezi fără motiv. Revino-ți! Fii tare! Băiatul o să crească bine sănătos. Și dacă nu, atunci o să se ocupe de el bărbații noștri.

La zece ani, băiatul descoperi grădinăritul – din întâmplare, urmărind un *tli*, care venise din pădurea vecină să fure legume. Soarele de-abia răsărea. Roua sclipea pe verdeața din jurul casei bunicii. Trase în piept aer proaspăt și rece.

Tli, un exemplar bine făcut, cu dungi care ieșeau bine în evidență, se tăvălea pe pajiștea bunicii. Ștergea roua cu burdihanul îmblănit așa cum ai șterge umezeala de pe o suprafață lucioasă. Poate o lamă de metal, își zise băiatul. Animalul lăsa în urmă o dâră neagră. După ea se ținea băiatul, la o distanță sigură. Nu pentru că ar fi fost *tli* periculos – cum s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi simțit încolțit –, dar nu voia să-l sperie.

Animalul ocoli casa și intră în grădină prin spate. Acolo începu să prade, o activitate murdară, inutil distrugătoare (i se păru băiatului). Ar trebui să-l alunge. Dar frumusețea scenei din fața lui îi sări în ochi cu forță nebănuită, provocându-i aceeași senzație ca o lamă străpungându-i pieptul. Nu, nu e o

figură de stil exagerată și greu de acceptat. Unele senzații sunt atât de puternice încât îți provoacă fie o durere surdă, fie un junghi. Sub influența lor, inima ți se poate opri în loc. Te simți rănit și schimbat, ca după o suferință grea.

Așa păți și băiatul, care încă nu înțelegea bine ce vedea. Dacă ar fi fost mai mare, poate și-ar fi dat seama că senzațiile dispar dacă le ignori. Dar el se lăsă copleșit de frumusețe. Avea să-și amintească toată viața cât de frumoasă era atunci grădina: o bucată de pământ întinsă, dreptunghiulară, mărginită de plante ornamentale, cu frunzele roșii, violete, galbene și albastre, ca steagurile gărzilor la o ceremonie militară.

În interiorul acestui perimetru pestriț se aranjau rândurile de legume. Unele creșteau pe țăruși sau pe spaliere, altele formau tufe, iar altele se ridicau direct de la pământ, mlădițe cu frunze lungi sau scurte, adunate în buchete, într-o varietate nesfârșită. Dacă bordura grădinii era un curcubeu de culori, cele mai multe plante aveau nuanțe verzi și albastre. Dar arătau mai frumoase și mai suculente, decorate de picăturile de rouă care le făceau să sclipească în razele piezișe ale soarelui.

Așa se întâmplă că, într-o dimineață răcoroasă de vară, când nu se simțea nici o adiere în aer, Akuin din neamul Atkwa se îndrăgosti, nu de alt băiat, cum era de așteptat – dacă nu anul acesta, atunci cât de curând –, ci de grădina bunicii.

Își petrecu restul verii pe bucata aceea de pământ, ajutându-și verișoarele mai mari la grădinărit. Când veni toamna, săpă, acoperi răzoarele cu fân, tăie ramurile prea lungi și plantă rădăcini tăiate mărunt. Negre și răsucite, păreau moarte. Dar la primăvară vor da lăstari, îi promiseră verișoarele.

Mama lui Akuin îl urmărea, neîncrezătoare. Băiatul se rezuma la o singură activitate. Probabil că era mai bine decât să-și piardă toată ziua visând cu ochii deschiși. Dar ar fi fost mai fericită dacă și-ar fi găsit o îndeletnicire mai pentru băieți: să călărească *tsina*, să pescuiască în râul apropiat, să exerseze trasul cu arcul, să se joace de-a războiul.

– Mai dă-i puțin timp, îi spuse bunica băiatului. Băieții sunt mai dificili, îți vorbesc din experiență.

Crescuse trei copii. Unul murise de tânăr, într-un accident. Altul murise în spațiu, în războiul început nu demult. Dușmanul – oamenii, deși nu le cunoșteau încă numele – răsărise pe neașteptate, în nave bine înarmate. În jurul lor, misterul era la fel de nepătruns ca întunericul din care se iviseră. Dar nimeni nu se îndoia de intențiile lor. Prima întâlnire cu ei se sfârșise violent. Ca toate întâlnirile următoare.

Cel de-al treilea fiu al capului familiei trăia și ajunsese la gradul de ofițer de rang întâi. Ar fi trebuit să fie mândră, dar ei doi nu se înțelegeau. Rareori se întâmpla ca unchiul lui Akuin să vină acasă în vizită. Bunica își îndrepta toată atenția spre singura ei fiică, spre nepoatele și copiii acestora.

Ducând la piept mâinile strâmbate de boală, rosti:

– Poate că Akuin o să devină grădinar pe o stație spațială. Grădinarii sunt folositori. O armată are nevoie de mai multe feluri de soldați.

La cincisprezece ani, Akuin merse la o școală cu internat, ca toți băieții de vârsta lui. Acolo învățau să trăiască fără femei în jurul lor și printre bărbați din alte neamuri. Un lucru care se dovedea important mai târziu. Un băiat care nu se poate despărți de familie nu e de folos în spațiu.

Mai târziu, băieții își completau educația în artele și științele *hwarhath*, pe care le învățau și bărbații, și femeile, și învățau arta și știința războiului, rezervate exclusiv bărbaților.

Școala lui Akuin se afla pe coasta de est a continentului, în regiunea dunelor de nisip și a pădurilor de lăstăriș: un teren nepotrivit pentru grădinărit. Dar școala avea o grădină. Botanica este o știință, iar horticultura este o artă.

Grădina se afla în interiorul complexului școlii, adăpostită de clădiri împotriva vântului care bătea necontenit. Akuin o descoperi a doua zi după sosire. La vest se întindeau un șir de dune, încălzite de razele soarelui aflat exact deasupra. Umbre lunguiețe se prelingeau spre grădină. Grădinarul, un bărbat cu picior de metal, se mișca greoi printre rândurile de plante, aplecându-se, cercetându-le și adunând gândacii pe care-i strivea între degetele mâinii sănătoase. Cealaltă îi atârna pe lângă corp, neputincioasă, și nu de puțină vreme. Se micșorase până când nu mai rămăsese din ea decât un ciot osos, acoperit de blană neagră.

Akuin se crezu neobservat. Dar grădinarul se întoarse dintr-odată, se îndreptă de spate și îl fixă cu ochi galbeni. Băiatul așteptă, nemișcat și tăcut. O fi fost el mai ciudat, dar nu era deloc nemanierat.

- Ești nou, îi spuse bărbatul, în cele din urmă. De unde vii?

Akuin îi răspunse.

- A, de pe continent. Cum de nu ești pe plajă? Sau de ce nu explorezi școala? Avem un muzeu interesant, plin de lucruri trimise de foștii elevi.

- Îmi plac grădinile, mărturisi băiatul.

Bărbatul îl mai fixă o dată cu privirea, apoi îi făcu semn să intre cu mâna sănătoasă. Akuin pătrunse în grădină.

Pe bărbat, află el, îl chema Tol Chaib. Urmase aceeași școală cu mulți ani înainte, fusese în spațiu, apoi venise înapoi, ca să predea. Nu-i spusese mai multe despre el la prima întâlnire.

În schimb, îi povesti despre greutatea de a crește plante sănătoase în nisip. În parte, îi explică el, se străduia să schimbe solul. De la școală primea compost și gunoi de grajd, dar mai trebuiau multe altele.

- Un lucru e sigur despre băieți și *tsina*, și anume că dau mult îngrășământ.

Gunoiul de grajd care prisosea era împrăștiat pe pajiști și pe bordurile ornamentale. Ce rămânea se vindea fermierilor locali.

De cele mai multe ori, găsea plante care se potriveau solului și climei locale.

- Altele nu vor cu nici un chip să crească. De-asta e așa de greu să cultivi plantele noastre pe alte planete. Alta e lumina, altele sunt radiațiile invizibile. Solul e lipsit de mineralele necesare sau conține minerale în cantități nepotrivite. Plantele cresc cel mai bine pe planeta lor mamă, dacă nu cumva se răspândesc artificial într-o zonă stranie, cum se întâmplă uneori.

La început, Akuin se simți singur și-l cuprinse teama. Cum o să reziste el cinci ani la școală? La sfârșit, îl aștepta o soartă și mai crudă. Puțini bărbați *hwarhath* rămân pe planeta-mamă. De la douăzeci la optzeci de ani, își petrec viața în spațiu, explorându-l și pregătindu-se de întâlnirea cu dușmanii care apar inevitabil, cândva. Universul este un loc periculos, iar *hwarhath* sunt o specie prevăzătoare. Așa că bărbații pleacă în cosmos, căutând necazul cu lumânarea, în vreme ce femeile rămân acasă, cresc copii și practică artele păcii.

Șaizeci de ani petrecuți pe coridoare de metal, întrerupți de vizite foarte scurte acasă. Vai! Perspectivele erau sumbre.

Acum însă, ascultându-l pe Tol Chaib, se mai liniști. Poate c-o să supraviețuiască anilor de școală. Avea, fără îndoială, multe de învățat de la bărbatul schilod.

Școala respecta, firește, o anumită programă. Se țineau ore și laboratoare, se desfășurau activități practice pe teren, se făceau exerciții militare. Activitățile lui Akuin erau, în cea mai mare parte, impuse. Dar, când avea de ales, mergea în grădina lui Tol Chaib sau în serele în care bărbatul cultiva flori toată iarna.

Așa se mângâia el când campusul se învelea în zăpadă, iar dinspre ocean trăgea un vânt rece ca lama de cuțit. Pereții de sticlă ai serelor se abureau, iar lumea exterioară devenea invizibilă. Înăuntru, aerul era umed și cald, mirosea a pământ și a flori care creșteau și înfloreau în culori aprinse ca focurile de tabără, îmblânzind vocea răgușită și aspră a grădinarului.

La început, Tol Chaib îi vorbi lui Akuin despre plantele din jurul lor, apoi despre munca lui ca grădinar în spațiu. Grădinile de acolo, de sus, arătă cu mâna spre tavan, sunt necesare din cinci motive. Bărbații sunt mai sănătoși dacă mănâncă fructe și legume proaspete. Plantele fac aerul respirabil, eliminând bioxidul de carbon și furnizând oxigen.

- Aceasta s-ar putea obține și prin reacții chimice anorganice sau cu ajutorul microbilor, dar o grădină e mai atrăgătoare și parfumează aerul.

Pe lângă asta, spuse Tol Chaib, fiecare stație și navă trebuie să se bizuie pe forțele proprii.

- Navele se rătăcesc. Stațiile ajung izolate, dacă războiul sfârșește rău. Când se întâmplă așa, bărbații de la bord trebuie să-și asigure aerul, hrana și medicamentele.

- Mi-ai dat trei motive pentru care există grădini în spațiu, rosti Akuin. Sănătate, aer curat, independență. Care sunt celelalte două?

- Bucuria, răspunse grădinarul, pe care nu ți-o dau cuvele cu microbi sau reacțiile chimice anorganice, și speranța că vom ajunge, în sfârșit, acasă.

Spre sfârșitul iernii, băiatul află cum se rănise Tol Chaib.

Fusese grădinarul principal de pe o stație mică, destinată mai degrabă cercetării decât războiului. Într-o zi, sosi o navă cu provizii. Pilotul făcu o greșeală la andocare - de fapt, mai multe greșeli, căci se sperie atunci când își dădu seama că se va ciocni de stație. Învelișul exterior al stației fusese străpuns. Presiunea scăzu brusc și... Tol Chaib râse.

- Sistemul de presurizare din sectorul meu de pe stație era nou și i se aduseseră îmbunătățiri, din cauza cărora n-a funcționat cum trebuia.

Până să ajungă echipa de salvare în grădină, majoritatea plantelor dispăruseră, absorbite de spațiul cosmic. Uneltele de grădinărit erau distruse. Tol Chaib zăcea sub o grămadă de moloz, lângă un sas care se închisese, într-un sfârșit.

- S-a presupus că am fost târât de la un capăt al grădinii la celălalt, prin mai multe încăperi, dar eu nu-mi amintesc nimic. Probabil că m-am lovit de diverse obiecte. Sigur m-am lovit de sas după ce s-a blocat și m-a doborât molozul.

Ce poveste! Akuin se cutremură.

- Pilotul navei s-a sinucis. Inginerul conducător al echipei care proiectase sistemul de presurizare a cerut să moară. Dar ofițerii lui superiori au decis că problema sistemului nu fusese provocată de el și nu putea fi anticipată.

- Și care a fost problema? întrebă Akuin. De ce n-a funcționat sistemul?

- N-am aflat niciodată. La început, nu eram în stare să mă gândesc la asta. Mai târziu, nu mi-a mai păsat.

– Pilotul avea permisiunea să se omoare?

– Ăsta-i încă un lucru pe care nu-l știu.

Pilotul intrase în panică într-o situație de criză. Asta știa Akuin despre el. Poate că, văzând pagubele făcute, căzuse a doua oară pradă panicii și luase singur hotărârea să moară. Ce idee îngrozitoare!

– Dacă a cerut permisiunea și a primit-o, atunci a făcut ce trebuia, spuse băiatul, în cele din urmă. Iar inginerul e bine că a rămas în viață, după ce nu i s-a dat voie să moară, deși... Ha! Probabil că voia să moară.

– Probabil, aprobă Tol Chaib.

Dar în mintea lui Akuin se cuibări și alt gând, pe care nu-l dezvălui.

– Te întrebi cum de-am rămas eu în viață. Să știi că am stat mult pe gânduri înainte să iau o decizie.

Se opri, mângâind marginea încrețită a unei flori exotice cu mâna sănătoasă.

– Eram chipeș, continuă el. Mulți veneau la mine sau mă priveau de la distanță, așteptând din partea mea vorbe de încurajare. Ha! Mă bucura când făceam pe cineva fericit spunându-i „da". Pe urmă m-am trezit și am văzut că nu mai am un picior. Ce surpriză! Unde era restul trupului meu?

Akuin se neliniști. Copiii nu vor să știe că adulții pot fi nefericiți. Protagoniștii pieselor eroice, da. Ei pot suferi, inspirându-l pe un băiat de vârsta lui. Dar un bărbat ca Tol Chaib, profesor și infirm pe deasupra, n-ar trebui să-și dea în vileag durerea.

– Nu voiam să șchiopătez și să mă târăsc toată viața, îi spuse profesorul, cu glas neînduplecat. Voiam să mă mișc repede, să fiu frumos și iubit. Una dintre rudele mele bărbătești mai

în vârstă a venit să mă viziteze cât eram la infirmerie. I-am cerut permisiunea să mor. El mi-a spus: „Așteaptă." L-am ascultat. Rudele mele s-au consultat între ele și cu ofițerii mei superiori. Așa se procedează, îi explică Tol Chaib cu același glas neînduplecat. Numai în piesele eroice e altfel.

– Știu, afirmă Akuin.

Într-un fel, nu știa. Până în clipa aceea, regulile sinuciderii fuseseră pentru el ireale, un lucru pe care-l învățai așa cum înveți formule pe care nu le vei folosi niciodată. Ce bine că pot folosi bețișoare și triunghiuri ca să aflu înălțimea copacului aceluia înalt! Dar vreau eu să știu cât e de înalt? Nu.

– Într-o asemenea situație, adăugă Tol Chaib, care apare în piesele eroice, când bărbatul e complet singur sau cei din jurul lui sunt nedumeriți și greșesc, e logic ca el să-și ia soarta în mâini. Nu are de ales. Dar e o idee bună să te asiguri că ești erou într-o situație eroică înainte să procedezi așa. M-am hotărât că trebuie să trăiesc, din mai multe motive. Eram un grădinar extraordinar de îndemânatic și un profesor foarte bun. În plus, sunt singur la părinți, iar mama e foarte iubită în familia noastră. S-a considerat că ar suferi prea mult dacă mi-aș lua viața.

Akuin plecă din seră la scurtă vreme, pășind cu greu prin stratul proaspăt de zăpadă. Deasupra capului văzu cerul plin de stele. Aerul era nemișcat, dar tăios ca lama de cuțit. Băiatul mergea într-un nor al propriei sale respirații.

Ajunse la mijlocul unui teren de joacă și privi în jur, mai întâi la zăpada neatinsă, căci se vedea numai urma lăsată de el, apoi la cer. Minunat! Ce de culori! Ce întindere greu de măsurat!

Dintr-odată, nu mai știu unde se află și pe unde s-o ia. Înainte sau înapoi, era același lucru. Pământul îi fugise de sub

picioare, iar corpul lui își pierduse greutatea; aluneca printre stelele nenumărate.

Era un sentiment nemaipomenit. Închise ochii. Senzația de alunecare mai ținu preț de o clipă. Pe urmă se stinse la fel de repede cum apăruse. Când deschise ochii, împrejurimile arătau ca de obicei.

Mai târziu, se întrebă dacă nu cumva avusese o viziune. Mai mult ca sigur că nu. Nu dăduse niciodată semne că ar avea însușiri de profet, și nici nu voia. Te tulbură să vezi ce nu văd alții. Profeții sunt o spiță ciudată și dizgrațioasă, care se strecoară prin viață ca peștele prin apă, sunt mereu în afara vremurilor și nu se adaptează nici unui grup. Nici un băiat cu mintea întreagă nu-și dorește un astfel de trai.

Mai degrabă fusese obosit și tulburat de povestea mentorului său, își zise. În orice caz, experiența, odată încheiată, nu se mai repetase.

Termină anii de școală în perioada stabilită. Pentru *hwarhath*, educația nu e o cursă. Nimeni nu termină înaintea altuia. Cum s-ar putea așa ceva? Fiecare bărbat *hwarhath* merge la armată imediat după școală și nimeni nu e recrutat dacă nu a atins vârsta maturității.[1]

La douăzeci de ani, Akuin părăsi școala și merse acasă pentru o vizită mai lungă. Ca întotdeauna, lucră în grădina familiei. Mama lui îl privi cu îngrijorarea obișnuită. Devenise un tânăr foarte atrăgător, zvelt și grațios. Pielea lui palidă și pătată

[1] Probabil că pasajul face aluzie la educația oamenilor, pe care *hwarhath* o consideră un fel de concurs pe care unii trebuie să-l câștige, iar alții să-l piardă. Ce fel de societate vrea să producă tineri care au suferit deja un eșec la vârsta de douăzeci de ani? Ce fel de societate tratează instruirea generației următoare drept un joc?

îi amintea de metalul lucios în soare, ori de apa scurgându-se pe pietre. Dar era prea liniștit pentru un tânăr de vârsta lui, prea gânditor și prea îndrăgostit de plantele pe care le îngrijea.

Cu puțin noroc, își zise, va primi însărcinări de grădinar. Asta recomandaseră profesorii de la școală. După spusele bărbaților din familie, ofițerii care distribuie sarcini țin deseori cont de asemenea recomandări. Dar nu întotdeauna, desigur.

Cu puțin timp înainte de strângerea recoltei, Akuin își primi însărcinarea. Cum era de așteptat, pleca în spațiu, dar mesajul nu spunea unde anume. Își împachetă lucrurile într-un singur bagaj, cât i se permitea, și-și luă rămas-bun de la familie. Nu-i fu ușor să-i spună la revedere mamei. Spre deosebire de oameni, *hwarhath* nu-și exprimă durerea eliminând apă pe la colțul ochilor. Nici nu le place, ca oamenilor, să scoată zgomote. Indiferent de motiv – durere, supărare, fericire, criză de nervi, o surpriză de moment –, oamenii fac zgomot. Un comportament stânjenitor. Poate că l-au moștenit de la strămoși, care și-au petrecut timpul (ni se spune) țipând din vârful copacilor. *Hwarhath* probabil că descind din animale care au trăit mai mult pe pământ, unde se vedeau unul pe altul și unde zgomotele atrăgeau atenție nedorită. De cele mai multe ori, spre deosebire de oameni, ei sunt tăcuți.

Dar ce fel de bărbat vrea să vadă suferință pe chipul mamei sale?

Se simți de-a dreptul ușurat când ieși din casă. Plantele care mărgineau grădina crescuseră înalte până la talie. Frunzele lungi și ascuțite semănau (pentru Akuin) cu un gard de săbii incrustate cu metale prețioase și bijuterii, căci străluceau roșii, albastre, galbene, verzi. Mai ales verdele era o nuanță atât de intensă și pură, încât parcă-l străpungea. Ha! Simțea culoarea în gât și în piept.

Prin aerul fierbinte pluteau insecte de aceleași culori de sfârșit de vară. Aplecându-se și privind atent, Akuin zări fructe și legume coapte ascunse printre frunzele plantelor cultivate pentru hrană. Găsi și câțiva dăunători, pe care-i strivi cu degetele, apoi se îndreptă spre mașina care-l aștepta.

Una dintre verișoare îl conduse până la cea mai apropiată gară. Se despărțiră în tăcere. Akuin luă trenul spre aeroportul regional, apoi avionul spre una dintre insulele-cu-rachete. De acolo plecă (cu racheta, desigur) spre o stație de tipul ține-ritmul-cu-cei-aflați-dedesubt.[1] Cu fiecare etapă a călătoriei, mediul devenea tot mai restrâns și mai artificial, până când, la sosirea pe stație, se transformă într-un labirint de coridoare de metal cenușiu. Nici o fereastră nu se deschidea spre spațiul cosmic. Ce-ar fi văzut oare, dacă ar fi fost altfel?

Planeta lui natală, acum de neatins.

Akuin simți cum i se strânge inima ca o plantă sfrijită de secetă. Cum o să supraviețuiască? Vocea bunicii, vie în mintea lui, îi dădu răspunsul: prin loialitate și disciplină. Îi făcu, în gând, semn că a înțeles-o.

Un vehicul supraluminic îl transportă (pe el și pe alți bărbați) pe o stație din regiunea cea mai îndepărtată a spațiului explorat de *hwarhath*. Nu era un loc unde ei ar fi construit o stație în mod obișnuit. Era prea departe, iar drumul până acolo, greu de urmat.

Dar când veniseră pentru prima oară în această regiune, descoperiseră multe stele în imediata ei vecinătate. În sine, zona ar fi fost interesantă. Stelele din spațiul *hwarhath* sunt, în mare parte, rare ca arborii din Marea Câmpie Centrală; în general,

[1] Oamenii îi spun stație de pe orbita geosincronă.

rămân solitare, nu se adună în roiuri. Rar găsești mai mult de două-trei la un loc.

Dacă stelele obișnuite sunt precum copacii cu trunchiul în formă de sticlă, care se înalță singuratici pe câmpia prăfuită, doar cu două-trei mlădițe sau frați care să le țină tovărășie, atunci grupul de stele descoperit în regiune semăna cu un crâng sau un desiș, format dintr-un motiv încă necunoscut, poate ascunzând un izvor sau un ochi de apă.

Sigur că savanții *hwarhath* voiau să studieze crângul înstelat. Aveau destulă influență să obțină construirea stației, dar n-au primit resursele pe care le-au dorit. Nu uitați că războiul era în toi. Regiunea se afla foarte departe de planeta-mamă și de zona în care oamenii reprezentau o problemă obișnuită. Munca depusă de savanți aici nu părea importantă pentru cei ce luau decizii. Noua casă a lui Akuin nu primea fonduri suficiente.

Imaginați-vă un cilindru de metal rotindu-se pe orbita unei stele nesemnificative, prăfuite și fără prea multă lumină. Cilindrul e mic și neted, fără anexele caracteristice marilor stații care, în timp, se extind ca plantele, adică le cresc flori, tulpini și capsule metalice. În jurul lor mișună echipajele de serviciu: aparate de zbor pentru întreținere, navete, sateliți de cercetare sau pentru producții specializate, grație cărora stațiile par învăluite într-un nor de insecte sclipitoare.

Destinația lui Akuin nu arăta nici pe departe așa. Era doar un cilindru, o simplă formă geometrică rotindu-se pe orbita planetei primare, care nu avea sateliți. La distanță, se aflau alte stele, strânse împreună, toate cu lumină slabă, roșiatică.

– Ca o tabără de soldați pe câmp, remarcă unul dintre noii sosiți (nu Akuin). Ce lungă a fost noaptea! Focurile soldaților au ars până s-au stins de tot.

– Ți s-o fi părând ție că seamănă cu niște ostași, comentă un alt soldat, dar mie îmi seamănă cu un roi de stele.[1]

Prin crângul stelar (ori, dacă vă place imaginea, prin tabăra de soldați stelari) se aflau răspândite și alte corpuri, de mai multe varietăți, pe care noii sosiți nu aveau cum să le vadă. Cele mai multe erau stele arzând până se afundau în întuneric, consumându-și energia, echivalentele tăciunilor arși, încă fierbinți. Altele, mai puține la număr, se sfărâmau în bucăți atât de dense, încât gravitatea le zdrobise materia într-un fel de piure sau supă groasă. Restul, cele mai puține, se numeau stele-pe-cale-să-se-piardă-în-stranietate; ele îi interesau pe savanții *hwarhath*.[2]

Akuin nu acordă prea multă atenție crângului (sau taberei) stelare. În schimb, remarcă interiorul stației: un labirint aglomerat de coridoare și camere. Desigur, nu existau ferestre, iar majoritatea hologramelor (numai câteva, și nu la fel de frumoase ca acelea de pe o stație mai mare) arătau peisaje mai spectaculoase din galaxie.

La capătul unui coridor se rotea o planetă gigantică, înconjurată de luni și inele împletite. La capătul altuia stătea o navă a oamenilor care exploda întruna sub proiectilele trase de *hwarhath* unul după altul. Ha! Ce mai priveliște! Dramatică și încurajatoare!

Akuin primi un loc într-o cameră pe care o împărțea cu patru tineri, și ei nou-veniți. Fiecare avea patul lui, un dulap

---

[1] Acest schimb de replici este un exemplu de simț al umorului printre *hwarhath*.

[2] Pitice negre, găuri negre și singularități. Nu avem nici un motiv să credem că au descoperit un asemenea roi de stele.

și o nișă în perete pentru instalarea unei holograme. Trei dintre colegii lui preferară scene de acasă, la fel și Akuin, care alese grădina bunicii în mijlocul verii. Nișa celui de-al patrulea, un tinerel slăbuț, cu niște semne înspăimântătoare vizibile prin blana cenușiu-deschis, rămase goală.

Tânărul acesta urâțel se numea Gehazi. Era neașteptat de calm și prietenos pentru cineva care arăta de parcă fusese o țintă de aruncat cu cerneală. Cum e posibil ca o familie să păstreze un astfel de copil?

– Explicația e foarte simplă, îi spuse Thev lui Akuin, a doua zi după ce se cunoscură. Mama mea e matematician, cel mai bun din neamul nostru, iar sperma utilizată pentru obținerea mea a provenit de la o familie – Thevar pe nume – de savanți celebri. Din păcate, membrii ei se nasc pătați, chiar dacă rareori. E un defect pe care au încercat să-l elimine. În orice caz – se vede că Thev era mare vorbăreț –, mama a avut o sarcină foarte grea. Nu numai că-i era rău, dar capacitatea ei de a gândi matematic i-a dispărut aproape complet, fie din cauza grețurilor, fie a modificărilor hormonale.

Când m-am născut, s-au gândit să mă omoare. Ia privește!

Își petrecu mâna peste brațul desfigurat de o pată mare și neagră.

– Cum să duc o viață normală? Dar mama anunțase deja că n-o să mai permită familiei s-o însămânțeze din nou. Erau anii ei cei mai buni, când putea face lucruri originale. Nu avea de gând să-i irosească făcând pe mama. Așa că – vocea calmă și prietenoasă deveni amuzată – rudele ori mă omorau, și atunci pierdeau materialul genetic al mamei, ori mă păstrau. Nu aveau nici un motiv să creadă c-o să crească un prostovan.

– Nu te deranjează?

– Că nu sunt prostovan? Nu. Zeița s-a asigurat că universul e plin de proști. Din câte înțeleg eu din comportamentul lor, oamenii sunt la fel de mărginiți ca majoritatea *hwarhath*. Ce e cu războiul ăsta, de exemplu? Cum să ne batem cu oamenii, când nici măcar nu putem vorbi cu ei? Ce-au însemnat războaiele în toată istoria noastră? Am cucerit teritorii! Am furat femei și copii! Dar la ce ne folosesc femeile oamenilor? Dacă sunt femei, în sensul dat de noi termenului. Din câte știm, oamenii au cinci sexe diferite, dar nici unul nu produce copii într-un fel pe care să-l pricepem și noi. Iar în ce privește pământul lor, la ce ne slujește? Plantele noastre nu vor crește pe planeta lor. Deci pentru ce ne batem? Pentru femei care nu pot îngriji copii *hwarhath* și pământ arid. Oamenii sunt la fel de proști. Asta dacă nu cumva au un alt motiv să omoare.

Thev înclină din cap, gândindu-se la ideea unei noi pricini de război.

– M-am referit la aspectul tău, îi spuse Akuin, și atinse un petic de blană fără pete, strălucitoare ca argintul. Dacă ai fi fost așa peste tot...

– Ei, atunci aș fi fost nemaipomenit! S-ar fi făcut coadă la ușa noastră, și asta zău că nu ți-ar fi convenit.

Thev se opri. Stătea trântit pe pat, proptit în coate, și-l privea pe Akuin cu ochi galbeni-maronii.

– Ba da, m-a deranjat uneori, reluă el. Când mi-am dat seama prima oară ce urât sunt, când mergeam la școală și aveam vârsta la care băieții se îndrăgostesc. Mi-am zis că niciodată n-o să fiu iubit. Trebuia să mă mulțumesc cu mâinile mele și cu

programele despre comportament sexual sigur și sănătos, desfășurate de Autoritatea de Sănătate Publică.[1]

– Așa s-a întâmplat? întrebă Akuin.

Thev zâmbi:

– Am văzut multe asemenea programe. Dar am descoperit că unii bărbați preferă inteligența. Și crede-mă pe cuvânt, sunt inteligent!

Cei doi s-au împrietenit, deși colegii lor de cameră n-au înțeles de ce. Akuin era frumos și trist, genul de tânăr pe care bătrânilor – unora dintre ei – le plăcea să-l alinte. Nimeni n-o să-l alinte vreodată pe Thev. Era prea încrezător și fericit. Pe lângă asta, aveau și vârste diferite. Thev petrecuse pe planeta-mamă câțiva ani în plus, studiind la renumitul Institut Helig. Nu avea douăzeci și unu de ani, ci douăzeci și trei, deși nu arăta bătrân. Își dedicase timpul ideilor, mai degrabă decât experienței. Cunoștea stelele, nu manierele.

Akuin și Thev rămaseră împreună în perioada de orientare în care nou-veniții fură învățați despre viața în spațiu.

– Ca doi scaieți, comentau colegii, care începură să suspecteze că pe Thev îl atrăgea mai degrabă frumusețea lui Akuin.

Dar pe acesta ce-l atrăgea la un bărbat ale cărui vorbe erau adesea imposibil de înțeles? Toate felurile acelea de stele care se destrămau, schimbându-și (cum se întâmpla de multe ori) natura primită de la Zeiță și uneori (după părerea lui Thev)

[1] *Hwarhath* cred că domeniul sănătății publice nu trebuie să fie plictisitor. Cele mai bune dintre programele lor de educație sexuală sunt, conform savanților care au studiat subiectul, pure stimulente erotice de cea mai înaltă clasă, la care oamenii pot reacționa – și de multe ori o fac.

căzând din universul creat de ea. Un lucru neașteptat! Cine îl putea pricepe? Cine îl considera interesant sau erotic?

La sfârșitul perioadei de orientare, Thev începu să-și petreacă timpul cu alți fizicieni. Akuin își prelua noua slujbă, în grădina stației.

O grădină, vă vine să credeți? Băiatul era salvat. Își găsise mediul natural.

Grădina ocupa un șir de camere metalice, ca orice alt loc de pe stație. Plantele, toate mai degrabă folositoare decât ornamentale, creșteau în răzoare înălțate, ca niște cutii metalice. Primeau lumină prin panourile din tavan, iar umezeala le-o asigura o rețea de țevi, prin care apa se scurgea direct la rădăcini. Nimic nu se irosea. Nimic nu exista fără să aibă un rost.

Akuin descoperi că pentru el grădinăritul însemna multe lucruri, în afara grădinii în sine. Îi era dor de lumina soarelui, de nori, de ploaie, de insecte, de *tli*, de dealurile înălțate la orizont, de mirosul pădurii sau al oceanului apropiat. De casă îi era dor, de lumea de acasă, cu toate ale ei. Mai ales de țara lui, cu văi și râuri pline de pietre, cu munții de granit imposibil de cucerit.

Dar plecarea nu era permisă, cu excepția unei vizite scurte, până la optzeci de ani. Șaizeci de ani pe o astfel de stație! Un gând înspăimântător!

- Lasă nostalgia, îl sfătui Thev. Ai harul grădinăritului. Grădinarul principal a spus-o nu o dată. În timp, o să fii transferat pe una dintre stațiile mai mari, cu plante ornamentale și insecte, poate chiar cu o hologramă a cerului de acasă. La asta să te gândești, nu la tine, în vreme ce culegi lăstari de pe tulpini. Eu o să ajung mare fizician. O să fiu invitat să țin prelegeri și o să glumim amândoi pe seama trecutului nostru.

Akuin își exprimă în vorbe îndoiala din suflet.

- Iar în cele din urmă, continuă Thev, când o să fii încununat de succes, eu o să-ți mărturisesc că te-am iubit întotdeauna. Numai Zeița știe de ce, căci ai o fire îngrozitoare.

Akuin se uită mirat la prietenul său:

- Vorbești serios?

- Despre firea ta? Absolut!

- Nu, despre faptul că mă iubești.

- Te-am iubit din prima clipă când ți-am zărit blana lucioasă. De când te-am auzit văicărindu-te.

- De ce?

- Habar n-am. Nu uita că sunt expert în stele, nu în indivizi.

Akuin se uita întruna la Thev care stătea (ca de obicei) lățit pe patul său de sub nișa goală din perete. Tocmai se întorsese de la duș. Gol-pușcă, i se vedeau toate petele de pe partea din față a corpului. Una îi acoperea jumătate de frunte. Alta, mai lată și la fel de hidoasă, se întindea pe o jumătate de coapsă.

- Te-ai gândit vreodată să-ți vopsești blana? îl întrebă Akuin.

- Mătușile mele au încercat să o vopsească în tinerețe. Nu mi-a plăcut deloc. Puțeam, căci era o treabă înfiorătoare și murdară, care trebuia reluată la nesfârșit. Când venea vremea vopsitului și simțeam mirosul vopselei pregătite la foc, fugeam și mă ascundeam, iar ele veneau să mă găsească. La început i-au mobilizat și pe verișorii mei, dar la un moment dat au început să le refuze. „Dacă Thev vrea să fie urât, n-are decât. Nu vrem să-l vânăm ca pe-un animal." În cele din urmă, au renunțat și mătușile.

- Nu te-ai răzgândit niciodată?

- Ce vrei să spui? Că ai vrea să fii iubitul meu dacă m-aș căni la blană? Altfel, nu? Nu te mulțumește că ești iubit? Eu sigur sunt mulțumit că sunt deștept.

Fără îndoială, petele erau respingătoare. Dar trupul zvelt era destul de frumos, la fel și vocea, potolită, prietenoasă și veselă. Thev avea o minte cum n-avea nimeni altul. Cum ar fi să faci dragoste cu cineva care cercetează măduva stelelor, să vadă ce se ascunde în spatele obișnuitelor lucruri cunoscute?

Akuin își sărută prietenul. Thev îi răspunse cu pasiune. Era la fel de pasional, pe cât era de urât și de inteligent.

Cei doi au devenit iubiți, o situație dificilă pentru un cuplu tânăr, privat de intimitate. Fie trebuiau să aștepte până plecau colegii de cameră, fie mergeau în camerele-pentru-sex-și-alte-activități-intime, puse la dispoziție lângă sala de sport.

Ar fi mai bine în pădurile Atkwa sau în colțurile dosite ale grădinii bunicii, își zise Akuin. Până și dunele de lângă fostul lui internat ar fi fost mai convenabile. Stația nu era un loc pentru dragoste, deși Thev nu se arăta deranjat de camerele cenușii sau de aerul cu iz de metal.

Oare altfel ar fi stat lucrurile, se întrebă Akuin mai târziu, dacă și-ar fi ales un iubit mai potrivit pentru el? Unul dintre cei mai în vârstă, care se arătau interesați de el? Grădinarul principal, de exemplu.

Mai exista o problemă, în afară de locurile incomode în care făceau dragoste: cealaltă pasiune a lui Thev. Era absorbit de crângul stelar.

Poate că, dacă Akuin și-ar fi iubit și el munca la fel de mult, ar fi suportat mai ușor perioadele în care mintea lui Thev se pierdea în abstracțiuni sau monologurile lui interminabile despre comportamentul stelelor în curs de îmbătrânire. Se străduia să fie și el la fel de plictisitor, vorbindu-i despre problemele grădinilor. E greu să păstrezi echilibrul unui

sistem ecologic incomplet. Grădina era mereu infestată de un organism parazitar, nici plantă, nici animal, care trăia după capul lui. Provenea de pe planeta-mamă, dar suferise modificări după ce *hwarhath* îl transportaseră, din neatenție, în cosmos, un mediu care i-a priit. Mai bine zis, i-au priit grădinile din cosmos. Se simțea în largul lui în lumina care nu avea același spectru ca steaua de acasă a rasei *hwarhath*, iar solul fără microorganismele planetei-mamă era un dar de la Zeiță.

Thev îl asculta răbdător, dar nu auzea decât văicăreli. Evident că o grădină cosmică era altfel decât una de acasă. Evident că apăreau greutăți și necazuri. Dar pentru o fire ca a lui, optimistă și hotărâtă, greutățile trebuiau depășite sau îndurate cu bucurie, așa cum își îndura el petele.

Dacă plantele lui Akuin se acopereau de mucegai, atunci el va trebui să găsească un leac pentru ele. Dacă nu-l va găsi, va fi nevoit să cultive alte soiuri de plante.

– Tu nu ești niciodată descurajat?

– Ba tu mă descurajezi, câteodată. De ce să nu te bucuri de viață? Ți-e mai bine dacă te lași copleșit de tristețe? Gândește-te cât ești de frumos! Gândește-te cât îți sunt de devotat! Crezi că mucegaiul e mai rău decât ecuațiile mele, care se rezolvă cum vreau eu?

În ciuda moștenirii sale de invidiat, îi mărturisi Thev, nu era un matematician de primă mână. Mai degrabă avea un instinct al lucrurilor.

– De la cine l-am moștenit, habar n-am. Poate de la cine m-am procopsit și cu petele. Oricum, nu judec alegerea Zeiței în privința universului. Pentru mine, e ca și cum aș avea viziuni.

Și dacă-ți închipui că e ușor să vezi lucrurile în mai mult de cele cinci dimensiuni obișnuite, să știi că te înșeli.[1]

Asta e crângul stelar: un loc pentru care, dacă vreau să-l înțeleg, am nevoie de mult mai mult de cinci dimensiuni. Sunt atâtea stele acolo, și sunt atât de aproape una de alta!

Poate că problema stătea în gradul de importanță acordat muncii lor. Mucegaiul părea o problemă minoră față de lupta dusă de Thev cu ecuațiile lui. Dar la mijloc era și o chestiune de temperament. Grație firii sale dinamice, orice făcea Thev devenea important. Când se lupta, ducea o luptă desăvârșită. Tristețea lui Akuin, deja cronică, îi minimaliza preocupările. Nimic din ce făcea nu părea să merite efortul, nici în ochii lui, nici în ai celor din jur.

Se încheie primul an petrecut în spațiu. Începu al doilea. Din mesajele primite de la rude, reieșea că acasă toate erau bune

[1] Fizica și matematica *hwarhath* premoderne recunoșteau cinci dimensiuni ale obiectelor în spațiu: poziția, întinderea, extinderea laterală, extinderea în sus și în jos și relația sau raportul. (Echivalentele lor umane sunt punctul, linia, planul și volumul.) Teoria modernă timpurie susținea o a șasea dimensiune - durata sau timpul - care pe *hwarhath* îi incomoda, ei fiind obișnuiți să judece în seturi de câte cinci. S-au făcut încercări de revenire la cele cinci dimensiuni inițiale. Timpul nu putea fi eliminat, dar s-ar putea face ceva cu unul dintre aspectele originare ale spațiului. Erau oare necesare și poziția, și raportul? Trebuia neapărat separată extinderea laterală de cea în sus și în jos? Cu toate acestea, toate cele șase dimensiuni aveau un fel de realitate a lor. Existau probleme care nu se puteau rezolva fără ele, așa cum existau probleme care nu se puteau rezolva deloc, dacă nu se simplificau prin eliminarea uneia sau mai multor dimensiuni. În final, majoritatea a acceptat existența tuturor șase, deși, în limbajul de toată ziua, vorbesc de „cinci dimensiuni". Teoriile mai recente, cum sunt cele care explică metoda călătoriei supraluminice și existența universului, se bazează pe și mai multe dimensiuni. Oamenilor încă nu le este clar cum s-au descurcat *hwarhath* cu ele.

și frumoase, deși grădina bunicii nu înflorea ca pe vremea când se ocupase el de ea. Fără îndoială, avea un har.

- Ce noroc pe tine să te poți folosi de el acolo unde ești! îi scria mama lui.

Mucegaiul nu mai reprezenta o problemă. Akuin îl convinsese pe grădinarul principal să cultive câteva plante ornamentale.

- Numai pe la colțuri, băiete. În locuri de care nu ne folosim. Asta nu e o stație mare. Dacă ofițerii de aici vor flori pentru iubiți, treaba lor. Oricât m-ai ruga, după insecte să știi că n-am să trimit. Nu intră în buget.

La început, Akuin sădi plante cu frunze colorate. Străluceau ca niște giuvaieruri în colțurile răzoarelor scufundate în vegetația albastră-verzuie.

- Ca focul în noapte, spuse unul dintre ofițerii superiori. Nu se poate să avem și flori?

- Vorbește cu șeful meu. El zice că nu sunt bani.

Ofițerul, fizician, și încă unul bun, după spusele lui Thev, mângâie o frunză de un roșu aprins.

- Poate reușim să facem cumva, dar are dreptate, cercetarea nu primește niciodată fondurile pe care le merită. Ești prietenul lui Gehazi Thev, rosti el, uitându-se mai bine la Akuin.

- Da.

- Ai făcut o alegere bună. Are viitorul asigurat, chiar dacă e urât ca un perete stropit cu noroi. Frumusețea nu e totul.

Mângâie frunza încă o dată.

- Dar are rostul ei.

S-au găsit bani pentru flori, dar nu și pentru insecte. Ofițerul superior o culese pe prima care înflori.

- Ca s-o dau cuiva drag, explică el.

– Știu cine e, spuse Thev. Un bărbat care avansează datorită farmecului său. O să intre în administrație. Nu-i destul de deștept pentru cercetare. Dar nu-i un tip rău, se va asigura că aceia care gândesc vor avea șansa să gândească. Crezi că farmecul poate să ridice omul pe treapta cea mai înaltă, Akuin?

– Casta Conducătorilor[1] nu mi-a lăsat niciodată impresia că e alcătuită din indivizi fermecători.

– Cercetătorii nu ajung niciodată în Castă, spuse Thev. Contabilii, da, și administratorii, deși nu sunt sigur că sunt niște administratori șarmanți. Și specialiștii în război. Dar nu cei care știu cum funcționează universul în realitate.

– Ești ambițios? întrebă Akuin.

– Da, dar nu într-atât încât să vreau să ajung în Castă. Îmi doresc, în afară de tine – se răsuci și-l trase pe Akuin lângă el – doar faima nemuritoare și o slujbă bună de profesor.

La sfârșitul celui de-al doilea an petrecut în spațiu, Akuin plecă în permisie acasă, ca orice tânăr, în țara natală și în casa copilăriei sale. Stătu acolo perioada obișnuită, lucrând în grădina bunicii și plimbându-se pe dealurile pietroase. Mai tot timpul și-l petrecea singur.

Ha! Crescuse, îi spuseră femeile din familie. Se făcuse mai frumos ca niciodată! Nu pomeniră de firea lui rezervată, care le nedumerea, nici de expresia de tristețe care prea des îi întuneca obrazul.

– Poate că nu-i nimic rău cu el, susținea bunica, atunci când el nu era de față. Unii bărbați se adaptează mai greu în spațiu, dar până la urmă toți reușesc. Băiatul acela mi se pare că e de

[1] Termenul *hwarhath* pentru Înaltul Comandament. Casta conduce societatea în spațiu și ei i se supun bărbații, oriunde s-ar afla.

bun augur. M-am interesat de familia lui. Un neam mic, nu foarte bogat, dar a făcut câteva alianțe excelente și are trăsături fine. Dacă idila are un sfârșit fericit și Akuin rămâne cu băiatul ăsta, Gehazi, ar trebui să ne gândim să-i abordăm familia pentru spermă.

– Dar locuiesc de partea cealaltă a planetei! protestă mama lui Akuin. Și tânărul e plin de pete!

– N-ar fi o idee bună să ajungă tată de copii, recunoscu bunica. Deși se zice că e un geniu. Dar sunt de acord cu tine. Mai bine să mergem la rudele lui bărbătești. Are multe cu înfățișare normală, majoritatea foarte inteligente. În ce privește locul neamului Gehazi, trăim vremuri moderne. Nu mai putem fi provinciali. Cine știe ce alianțe se vor dovedi utile?

La sfârșitul permisiei, Akuin își vizită fosta școală. Era cam pustie, elevii fiind în vacanță, dar îl găsi pe Tol Chaib, care pregătea grădina pentru iarnă. Ha! Aerul era deja rece și mirosea a vegetație ofilindă, când bătea vântul dinspre continent.

Petrecu o zi întreagă cu mentorul său, săpând pământul uscat, retezând tulpini și crengi, adunând frunzele căzute. Seara băură *halin* și stătură de vorbă singuri, în încăperea lui Tol Chaib. Nu se mai afla nimeni în clădire.

Când se îmbătară amândoi, Tol Chaib spuse:

– Întotdeauna am vrut să fac sex cu tine. Nu era posibil, câtă vreme nu erai bărbat. Dar te doream și asta mă speria. De obicei nu mă atrag băieții.

Oare de ce se dădeau urâți la el? se întrebă Akuin. Poate pentru că îi sesizau defectele, altele decât urâțenia lor. Nu era nimic în neregulă cu Thev, în afară de pete. Avea însușirile unui tânăr model: cinste, hotărâre, franchețe, devotament. Nu și violență. Îi lipsea cea de-a cincea virtute bărbătească. Păi,

nimeni nu-i perfect, iar celelalte caracteristici ale sale, inteligența și voioșia, compensau lipsurile.

Tol Chaib era o fire mai tulburătoare. Pe chipul lui, Akuin citi singurătate și dorul după lucrurile pierdute: frumusețea și viața în spațiu. În el se oglindea viitorului său. Și el putea ajunge așa. Dar nu credea c-o să-l atragă băieții. Asta era o perversiune, la urma urmei. Defectul lui – care-o fi fost – nu era perversiunea. Grădinar fiind, voia să-și facă meseria acasă. Ce ambiție rușinoasă! Dar nu la fel de rușinoasă ca dorința de a molesta copii.

La sfârșit, după încă o cupă de *halin*, Akuin se culcă cu Tol Chaib, fără să știe exact de ce. Bătrânul voia, iar el simțea că-i e dator. O explicație la fel de bună ca oricare alta. Dimineața, la despărțire, mentorul său îi oferi o floare tropicală din sera școlii, uriașă și sofisticată, albastră asemenea cerului, dar fără miros. Akuin o purtă cu el până se ofili, apoi o aruncă în ocean de pe una dintre insulele-cu-rachete. Peste un *ikun*[1], se urcă la bordul unei rachete care-l duse în spațiu.

Gehazi Thev îl întâmpină cu afecțiune când ajunse înapoi pe stație.

– A fost o idee bună să ne separăm o vreme. Am meditat la evoluția stelelor în loc să fac sex. Sunt multe de spus despre amândouă, bineînțeles. Dar stelele sunt meseria mea.

În absența lui Akuin, se mutase în alt dormitor, cu patru fizicieni tineri.

– Nu văd de ce să fi rămas în camera cea veche. Nu am nimic în comun cu cei ce stau în ea. Numai obișnuința m-a ținut acolo. Obișnuința și tu, iar tu plecaseși.

---

[1] O măsură *hwarhath* a timpului, o zecime din ziua lor standard, adică 2,31 ore pământene.

Idila lor continuă, deși s-ar fi putut încheia. Cine poate spune ce-i leagă pe bărbați (sau pe femei)? Revenirǎ la vechile obiceiuri, exersând în sala de sport, mergând la teatru, să vadă înregistrări ale pieselor puse în scenă pe stațiile mai mari, ca Tailin. Amândurora le plăcea să se bălăcească în bazinele-pentru-scăldat. Amândurora le plăcea să facă sex în camerele-pentru-intimitate.

Acestea din urmă erau mici, ca toate locurile de pe stație. Aveau un pat jos, fixat de podea, și două taburete care se deplasau pe șanțuri. Pe tavan se afla o oglindă care se putea acoperi, deși iubiții o lăsau descoperită. Peretele de vizavi de pat se putea înlocui cu o hologramă. Lui Thev îi plăceau scenele cosmice: galaxii, nebuloase, stele și planete. Akuin prefera (bineînțeles) scenele de acasă.

Odată, când stăteau într-o încăpere intimă, Thev începu să vorbească despre munca lui. Făcuseră sex și se lungiră pe salteaua subțire, unul lângă altul. Un trio de stele – una roșie, una albă și una portocalie – lucea ca focul în partea opusă a camerei. Oglinda de deasupra le reflecta corpurile nemișcate, Thev așezat pe burtă, Akuin, pe spate.

Mai târziu, Akuin își aminti scena, așa cum își amintea ziua în care se îndrăgostise de grădina bunicii.

Thev se ocupase de geometrie.

– Creez modele ca să văd ce se întâmplă în această regiune a spațiului. Ascultă la mine, nu-i o joacă. Am evoluat ca să vedem în cinci dimensiuni, ăsta e numărul pe care insistăm să-l vedem, indiferent câte dimensiuni există. Dar este posibil să vezi mai multe, mai ales dacă ai un calculator la dispoziție. Cum s-or fi descurcat strămoșii noștri fără calculatoare? Imaginează-ți cum ar fi să înțelegi universul numărând pe

degete. Sau să trasezi linii prin praf! Nu-i de mirare că, la începuturi, universul era mic. Nu-i de mirare că era atât de simplu! Ceea ce trebuie făcut...

Thev se răsuci și începu să caute prin buzunarele uniformei[1]. Peste o clipă, îngenunche în fața proiectorului de holograme. Trioul de stele dispăru, înlocuit cu un obiect de formă neregulată, alcătuit din linii albe, sclipitoare. Plutea în aer, rotindu-se și schimbându-și forma în același timp.

- ...e să elimini una dintre dimensiunile obișnuite vizibile și s-o înlocuiești cu una invizibilă. La mintea cocoșului, mi-ai putea spune. Sigur că s-a mai procedat așa de multe ori până acum. După cum tot sigur e că nu-i indicat să arăți ce se petrece în această porțiune de cosmos.

Dar, dacă se fac multe asemenea modele parțiale, fiecare pentru un alt aspect al realității...

Camera se umplu de obiecte plutitoare, toate din linii scânteietoare, de culori diferite. Unele erau roșii sau portocalii, ca stelele dispărute, altele, verzi, albastre, galbene. O adevărată grădină! Numai că florile erau deformate și se deformau întruna. Se deschideau ca frunzele primăvara ori se adunau, de parcă s-ar fi înghițit. Când una se micșora, vecina ei creștea fie într-o dimensiune, fie în toate. Lui Akuin începu să i se facă rău.

- Desigur, problema e să stabilești o corespondență între modele. Aici intervine calculatorul.

---

[1] Uniforma bărbătească *hwarhath* e alcătuită dintr-o pereche de pantaloni lungi până la genunchi, bufanți, cu multe buzunare. Ei și sandalele sunt ținuta potrivită pentru o stație sau o navă spațială. Pe planete, *hwarhath* poartă îmbrăcăminte variată.

- Despre ce e vorba? întrebă Akuin. Are vreun scop dispunerea asta de obiecte urâte?

- Urâte! strigă Thev. Dragul meu, ai în față realizarea vieții mele!

Reveni pe pat, strângându-și genunchii cu brațele și admirând peisajul.

- Bineînțeles, sunt tânăr și o să mă perfecționez. Dar nici ce vezi acum nu-i rău, te asigur.

- Mi-ai spus că încerci să vezi ceea ce nu poate fi văzut, să înțelegi ceea ce nu poate fi înțeles. Poate că reușești. Toată lumea zice că ești un geniu. Dar eu n-am de gând să înțeleg ce-i cu chestiile astea care se înghit.

- Vrei alt tip de model. Ceva legat de plante și insecte.

- La asta mă pricep.

Thev rămase tăcut o vreme, contemplându-și obiectele care continuau să crească, să-și schimbe forma, să se dividă, să se micșoreze și să dispară. O grădină ivită dintr-un coșmar. Grădina unui vrăjitor. În cele din urmă, rosti:

- Gândește-te la regiunea asta, la crângul stelar, ca la un desiș dintr-un loc arid, în care copacii sunt obligați să caute apă. Noi credem că solul e făcut din țărână și piatră. Că e solid. În realitate, în el intră și ies rădăcini nenumărate, spărgând țărâna și piatra, răsucindu-se una în jurul alteia. E posibil să fie legate între ele.

Akuin crescuse într-un colț de lume cu multe specii de copaci ale căror trunchiuri se dezvoltau dintr-un singur sistem de rădăcini. Dar îi venea greu să-și imagineze stelele legate în același mod. Asta arată că nu prea fusese atent la orele de fizică, și e adevărat.

- Știm că stelele stranii se leagă de altele, tot stranii. De obicei, partenerele nu sunt apropiate. Aici, unde ne aflăm noi,

cred însă că sunt. Stranietatea se încolăcește pe sine. Pânza spațiului e străpunsă, din nou și din nou, de stranietate. Până acum, nu ți-am spus decât lucruri cunoscute. Puțini savanți au păreri contrare, numai stranietatea nu e unanim acceptată, iar eu nu sunt singurul care o susțin. Dar de acum încolo – Thev se uită la Akuin și zâmbi – urmează numai ideile mele. Teoria cea mai cunoscută susține că solul de sub desișul nostru de copaci e stabil. Da, l-au străpuns rădăcinile și l-au chinuit, după cum se vede clar la suprafață, unde pământul e umflat, împins de dedesubt. În zonele locuite, presiunea-de-dedesubt e foarte vizibilă. Trotuarele sunt ridicate. Zidurile clădirilor crapă și se dărâmă. Totul din cauza rădăcinilor.

Thev își răsuci degetele, mimând acțiunea rădăcinilor.

– Dar hai să ne imaginăm că solul nu e stabil. Poate că terenul e calcaros sau plin de peșteri. Rădăcinile, scormonindu-l, vor crăpa stratul subțire de piatră, formând acoperișul uneia din peșteri. În timp, acoperișul va ceda, iar desișul de copaci se va scufunda într-o dolină.

Pentru Akuin, fenomenul era de neînțeles. Există locuri în Marea Câmpie Centrală cu sol calcaros, iar apa se găsește în rezervoarele de sub doline. Astăzi, morile de vânt ridică apa la suprafață. Mai demult, se tăiau zidurile de piatră și se scotea apa cu gălețile. Akuin știa lucrurile astea, dar și că dolinele apar dintr-odată. Dar cum să se formeze una în spațiu? La urma urmei, dolinele presupuneau lipsa pietrei. Dar spațiul nu era acolo în primul rând. Cum să lipsească ceva ce nu există?

– Hai să-ți descriu un alt model, se oferi Thev. Gândește-te la regiunea asta ca la o bucată de brânză.

– Poftim?

– Una mare și rotundă.

Thev își desfăcu brațele ca să-i arate dimensiunea bucății de brânză.

– Pare solidă, dar pe dinăuntru e un labirint de tuneluri. Dacă o îndoi puțin sau o răsucești, dacă exerciți tensiune suplimentară asupra ei, poc!, se sparge și rămân doar fărâmiturile. Gândacii și-au distrus casa.

– Astea sunt imagini care mă neliniștesc. Ce vrei să spui cu ele? Că regiunea asta s-ar putea sparge în bucăți? Îmi vine greu să-mi imaginez așa ceva. Cum arată o fărâmă de spațiu?

– Poate că desișul de copaci e totuși un model mai convingător decât brânza, deși tu ai vrut plante și insecte, așa că ți le-am dat pe amândouă. Cred că e posibil ca regiunea să se prăbușească. Mai mult decât posibil. Cu timpul, prăbușirea devine un fapt cert.

– Dar ce-o să se întâmple cu ea? Nu devine o dolină?

– Eu zic că s-ar transforma într-o arie vastă a stranietății. Sferică, desigur, ca toate lucrurile de acest fel.

– Și cu stația ce s-ar întâmpla?

Akuin se ridicase deja în capul oaselor și se uita îngrozit la Thev. Nu-i descria o perspectivă prea luminoasă. Dar iubitul lui vorbea mânat de interes și de pasiune. Ceea ce îl atrăgea pe Thev era, firește, propria lui inteligență. În plus, era posibil ca el să considere întreaga situație drept una dintre glumele spumoase pe care Zeița le făcea pe seama universului. Un individ pios se amuză întotdeauna la trucurile Mamei Creatoare.

– Depinde de amploarea dezastrului. Dacă va cuprinde întreaga regiune, atunci va fi distrusă și stația. Dar, dacă nu e unul foarte mare și se petrece la o distanță rezonabilă, atunci vom putea observa procesul.

Pe Akuin începea să-l doară capul, fie din cauza conversației, fie din cauza obiectelor hidoase ale iubitului său, care umpleau camera și se schimbau necontenit, într-un stil enervant. Spuse cu glas tare că-l doare capul. Thev opri înregistrarea. Rămase doar grădina, dar nu se mișca nimic din ea.

Mult mai bine așa! Akuin se lăsă pe spate. În oglinda din tavan i se reflecta corpul negru. Într-o parte, zări o pâlnie de linii de un roșu aprins. Se dizolva și se turna pe sine în sine, deși acum nu se mai mișca nici un obiect, iar centrul ei era gol.

De cealaltă parte, văzu o sferă albastră, oprită exact în momentul când se transforma într-o aglomerație de unghiuri ascuțite. Se vedeau și unghiurile, și suprafața netedă a sferei. Akuin închise ochii.

Thev vorbea întruna. Cercetarea trebuia să continue. Făcuse o propunere scrisă.

- Dar știi care-i treaba cu fondurile. Dacă o idee nu poate fi transformată imediat într-o armă, pe conducători nu-i interesează, iar eu nu văd cum aș putea face rău în mod direct cu ideile mele. Poate că, într-o zi, vom putea folosi stranietatea ca pe-o armă, dar ziua aceea nu va veni prea curând.

Probabil că iubitul lui Akuin obosea, căci începea să vorbească aiurea. Atâta nesiguranță. Atâtea s-ar putea întâmpla. Dacă stația nu era înghițită, tot ar fi distrusă.

- Nu cred că prăbușirea se va desfășura în liniște.

Sau, dacă stația supraviețuia, la fel și bărbații de pe ea, s-ar putea să descopere că au pierdut poarta heligiană.[1]

- Am fi prinși în capcană, observă Akuin.

[1] Denumirea *hwarhath* pentru punctul de transfer supraluminic.

Nimeni nu-l avertizase să fie prudent când e vorba să facă sex cu fizicieni. Poate că ar fi trebuit. I-ar fi fost mai ușor cu un iubit care se gândea mai mult la probleme banale.

- Am putea trimite informații acasă, continuă Thev, pe un ton încurajator. Numai cu viteza luminii, dar ar fi suficient. Un mesaj ar ajunge la cea mai apropiată poartă de lucru în mai puțin de cinci ani. Conducătorii sigur ar plasa o navă acolo după dispariția porții noastre.

- Care e varianta cea mai plauzibilă?

- Stația va fi distrusă.

- Curând?

- Nu știu. O parte dintre rezultatele muncii depuse aici arată că spațiul din această regiune e deja foarte tensionat și e posibil ca prezența noastră să înrăutățească situația.

- Cum?

- Din cauza navelor stelare, care tot vin și pleacă. Are un efect, deși nu unul care să conteze în situații obișnuite. Și există cel puțin un experiment care acționează ca rădăcinile care străpung calcarul sau ca forța cu care strivești bucata de brânză.

Thev zâmbi scurt.

- Experimentul continuă, deși am precizat clar că ar putea aduce necazuri. Cei care se ocupă de el nu cred că presupune un risc semnificativ.

- Și tu nu ești îngrijorat?

- Ce altceva pot să fac, decât să-mi susțin ideile? Poate greșesc. Mi-am trimis teoria și înregistrările modelelor la Institutul Helig. Dacă mor aici, o să ajung celebru. Dacă nu, dacă regiunea aceasta nu se prăbușește, atunci o să ajung celebru mai târziu, pentru altceva. Nu poți să trăiești cu teama de gânduri.

Așa se încheie discuția celor doi. Akuin descoperi că nu-și poate scoate din cap ideile lui Thev. Îl bântuiau desișul de copaci prăbușindu-se, brânza mâncată de gândaci și grădina de obiecte hidoase.

Era destul de rău să te gândești că vei trăi ani de zile pe stație. Dar să te gândești că o să mori pe ea! Cum ar putea să simtă aceeași afecțiune pentru Thev? Un bărbat cu asemenea idei și modele în cap!

Treptat, cei doi iubiți se înstrăinară. Thev acceptă înstrăinarea cu obișnuitul său bun-simț. Nimic nu-l ținea în loc prea mult timp. Întotdeauna își revenea și mergea înainte. În curând, își găsi alt iubit, printre fizicieni: nu unul gânditor, ci înzestrat cu simț practic, care-i spuse că modelele sale s-ar putea dovedi utile, deși nu crede că stația e în pericol.

- Vouă, teoreticienilor, vă plac ideile înspăimântătoare! Zeița o fi ea cam împrăștiată când vine vorba de amănunte. Știm că este, nu trebuie decât să ne uităm în jur. Dar temelia universului ei e solidă. Cosmosul nu se sparge în bucăți ca un pod făcut din mortar prost. E durabil! Și va dăinui mai mult decât toate!

În ce-l privește pe Akuin, schimbă o serie de iubiți ocazionali. Nu-l deranja în mod special. Unii bărbați au nevoie de dragoste adevărată, de un tovarăș de viață. El nu făcea parte dintre ei. Sexul era suficient. La fel și prietenia. Dar marea lui iubire, sensul vieții lui, rămâneau plantele.

Mai trecu un an. Mai făcu o vizită acasă. Bunica lui murise brusc, la scurtă vreme după vizita lui anterioară. Venise vremea să-i îngroape cenușa în pământ și să-i graveze numele pe monumentul femeilor din neamul Atkwa.

Când ajunse în țara lui, se desprimăvărase. Grădina bunicii, în floare, atrăgea insectele timpurii. Casa era plină de rudele sale femei, ocupate să pună la punct detaliile ceremoniei.

Akuin nu primi nimic de făcut, așa că plecă în drumeție. La sud și la vest de casă se ridicau dealuri, nu prea înalte, dar impresionante prin aflorimentul uriaș de roci vulcanice. Nici vorbă de calcar care să se roadă imediat! Țara lui avea un schelet de granit! La un *ikun* de casă, ajunse la locul preferat din care îi plăcea să privească în depărtare. Se cățără iute până în vârful unui delușor arid. Vedea celelalte dealuri acoperite de frunziș albastru-deschis. Se întindeau în toate direcțiile. Pe ici, pe colo, zări pete de culoare galbene, portocaliu-deschis sau de culoarea levănțicii, arbuști și copaci în floare.

Dintr-o-dată, își dădu seama că ajunsese la limita răbdării. Nu mai suporta să părăsească acest loc din nou. Nu se va întoarce în spațiu.

De ce s-a întâmplat așa? Cum e posibil ca un bărbat să întoarcă spatele datoriei? Bunica, membrul cel mai impunător al familiei, murise. De iubit se despărțise. Mentorul se dovedise un pervers, atras de copii. Grădina de pe stație nu înlocuia ținutul natal, care se întindea sub un cer fără nori.

Pe stație, era întotdeauna conștient de cosmos: întunecat, rece, lipsit de aer, neprielnic traiului. Dacă Thev avea dreptate, nici măcar nu te puteai bizui pe vidul din afara stației. Se putea prăbuși în orice clipă și transforma într-un coșmar.

Aici stătea pe granit.

Când se întoarse la casa bunicii, își făcuse deja planurile. Rudele nu terminaseră încă treaba, în special mama lui, care avea să fie acum capul familiei. Akuin își strânse câteva provizii, furate de prin cămări și dosite în pădure. Unelte. Haine.

O pușcă și muniție. Arc și săgeți. O trusă medicală. Multe semințe. Un computer plin de informații.

Când se termină înmormântarea, era pregătit. Urma finalul ceremoniei: numele bunicii avea să fie gravat în piatra care comemora femeile moarte ale familiei. La sfârșit, mama își luă rămas-bun de la el. O verișoară îl duse la gară. Akuin se urcă în tren pe o parte, coborî pe cealaltă și se piti după o tufă. Trenul porni. Verișoara lui plecă. Akuin se îndreptă spre pădurea în care-și ascunsese proviziile.

Le găsi fără prea multă bătaie de cap. Cu puțin noroc, vor trece câteva zile până când familia lui își va da seama că a dispărut: timp suficient să urce pe munții înalți, în sălbăticie. Era puternic, dârz și nu se temea de nimic în țara lui. Cu rucsacul în spate, porni la drum.

Nu e nevoie să-i povestim viața de acum înainte. Lucrul important s-a întâmplat deja. Akuin s-a hotărât să întoarcă spatele cinstei și obligațiilor. Trăia pentru sine, nu pentru familie sau rasă. O caracteristică a oamenilor, dacă e să credem ce spun poveștile. De aceea, planeta lor e dominată de violență și are mult prea mulți locuitori, născuți nu prin contracte de reproducere atent puse la punct, ci în urma actelor sexuale întâmplătoare, între ființe heterosexuale.

Descoperi o vale departe de orice cărare și greu accesibilă. Acolo își ridică o colibă și cultivă o grădină. Primul an fu mai greu. Al doilea, la fel. Dar nu se lăsă. Câteodată îl copleșea singurătatea. Dar nu foarte des. Întotdeauna îi plăcuse să fie singur. Lumea din jur – lumina soarelui, ploaia, vântul, grădina, munții – se dovedea un izvor nesecat de bucurie.

În al treilea an își construi o cabană solidă. Când o termină, începu să se întrebe ce se întâmpla în casa în care crescuse.

Așteptă până după strânsul recoltei, ca să-și umple cabana de provizii. Apoi plecă acasă.

Bineînțeles, nu putea să apară așa, dintr-odată. Era un infractor, iar femeile din familia sa respectau dintotdeauna legea și tradiția. Așa că rămase ascuns printre umbrele pădurii și se strecură afară numai după lăsarea întunericului, să se uite pe la ferestre. Iată și familia lui, așa cum o lăsase. Numai el se schimbase. Îl cuprinse o ușoară undă de regret. Apoi își aminti de stație și de ideile înspăimântătoare ale lui Gehazi Thev. Făcuse o alegere bună.

În toamna următoare coborî din munți încă o dată. De data asta, fură câte ceva. Avea nevoie de unelte, iar semințele nu erau prea multe niciodată.

În al cincilea an de exil, se hotărî să pătrundă în biblioteca din casa bunicii, lăsată în grija mamei. Se furișă înăuntru după miezul nopții, când casa era cufundată în beznă, și ajunse fără probleme în bibliotecă. Unele case Atkwa erau vechi. Rafturile bibliotecilor se îndoiau sub numărul mare de cărți adevărate, obiecte antice neprețuite. Casa lui avea peste un secol. Găsi câteva cărți, aduse din alte părți, dar majoritatea dulapurilor cu vitrină conțineau înregistrări moderne. Luminate cu lanterna, sclipeau ca pietrele prețioase: romanele ca granitul, poeziile ca oliviul, piesele de teatru ca topazul. Muzica avea nuanțe de albastru. Ce prostie din partea lui să ia numai cărți non-ficțiune înainte! Luă repede înregistrările pe care le voia, le copie în calculatorul lui, apoi puse la loc bucățelele de silicon și de metal.

Când fu aproape gata, auzi un zgomot. Se întoarse și o văzu pe mama sa în pragul ușii.

Ha! Ea întinse mâna. Se aprinse lumina din tavan. Rămase în loc ruşinat, încărcat de muzică, asemenea unui hoţ de bijuterii prins cu mâinile pline de safire.

Mama sa păşi în bibliotecă şi închise uşa în urmă.

- Tu ai furat de la noi toamna trecută.

Akuin înclină din cap.

- Aşa mi-am zis eu, şi mi-am mai zis: „Trăieşte." Gândul m-a bucurat, deşi n-ar fi trebuit. Ce-i cu tine? De ce ţi-e atât de greu să trăieşti ca alţi bărbaţi? Când ai venit acasă prima oară, bunica şi cu mine am făcut planuri. Dacă idila ta ar fi mers, voia să le ceară spermă celor din neamul Gehazi. Un tânăr care promitea atâtea! O familie cu care merita să formezi o alianţă! Ne-am gândit, am sperat, că te vei dezbăra de ciudăţeniile tale odată şi-odată.

Akuin nu rosti nici o vorbă ca să se explice. Întrebă doar „Ce?" şi se opri. Glasul îi suna aspru. Tonul nu era cel potrivit. Se dezobişnuise să vorbească.

- Ce-o să mă fac? Nimic. Familiile vecinilor au uitat deja de tine. Dacă te dau pe mâna poliţiei bărbăteşti, o să iasă la lumină secretul nostru ruşinos. Lumea va şti sigur că ai fugit de datorie. Înainte, exista posibilitatea să ţi se fi întâmplat ceva, un accident ori să fi fost omorât.

- Mi-ai putea cere să mor, spuse Akuin cu glasul său nou, ciudat.

- Şi te-ai sinucide, dacă aş face-o?

Nu răspunse.

- Nu. Aşa cred şi eu. Du-te înapoi în munţii tăi. Fiecare familie are oaia ei neagră. Tu eşti a noastră.

Akuin aşeză muzica pe masă. Scânteia de-ţi lua ochii!

- Nu mai intra în casă, adăugă mama lui. O să am grijă să-ţi las lucruri în hambar.

Deschise gura să-i mulţumească.

- Acum pleacă.

Îşi luă calculatorul şi plecă.

Anul următor se întoarse acasă de două ori, dar nu intră în casa mare. Găsi în schimb darurile de la mama sa în hambar: unelte, cutiuţe cu seminţe, înregistrări cu muzică, şlagăre care-i plăcuseră în tinereţe, o scrisoare cu veşti despre rudele lui.

Viaţa lui nu suferi nici o schimbare mulţi ani la rând. Încetul cu încetul, îşi lărgi grădina şi spori confortul din cabană. Citi pe îndelete toate piesele măreţe pentru bărbaţi, care vorbesc, după cum ştie toată lumea, despre onoare şi alegeri dificile. Eroii, bărbaţi care trebuie să aleagă, de obicei mor, cum şi el fi trebuit. Sau îşi sacrifică fericirea pentru datorie. Un alt lucru pe care nu l-a respectat.

În plus, mai citi multe piese despre femei şi viaţa lor. Vorbeau despre răbdare şi compromis, care nu se regăsesc printre virtuţile masculine.

Poate că i-ar fi fost mai bine ca femeie, deşi nu părea probabil. Nu avea nimic feminin. Sigur nu avea tăria bunicii, cu care semăna mama lui. Femei neclintite ca munţii din Atkwa! Nimic nu le doboară!

Mama lui Akuin muri prea repede, când el avea numai patruzeci de ani. Coborând de pe munţi prin zăpada timpurie, găsi în hambar obişnuitele provizii şi o scrisoare. Era de la o verişoară de-a lui, care-i dădea vestea tristă. O boală care lovise pe neaşteptate, care n-ar fi trebuit să secere o femeie atât de sănătoasă, încă tânără. Dar a omorât-o! *Viaţa e plină de*

asemenea surprize, scria verişoara lui cu litere cursive şi elegante, deşi nu la caligrafie îi stătea lui mintea în clipele acelea.

Căzu în genunchi, gâfâind. Gemetele înăbuşite nu voiau să iasă. În spatele uşii deschise a hambarului, zăpada cădea cu fulgi grei.

Îşi va primi darurile în continuare, îi transmitea verişoara, care îi făcuse această promisiune mamei lui aflate pe patul de moarte. *Nu încalci astfel de promisiuni. Deşi trebuie să-ţi spun, Akuin, că nu-ţi aprob comportamentul.*

„Aşa, aşa", spuse Akuin. Se ridică şi începu să meargă prin zăpadă. Nimeni nu-l putea vedea prin fulgii deşi. Înălţă capul şi mâinile, de parcă ar fi vrut să prindă ceva, fără să ştie ce. Oare viaţa pe care ar fi trebuit s-o ducă? Fulgii i se topeau în palme.

Timpul se scurgea. Aceasta era adevărata lume. Spre deosebire de hotărârile importante pe care trebuie să le ia eroii în piese în mai puţin de un *ikun*, viaţa se scurge treptat.

Verişoara lui se ţinu de cuvânt. Găsi în continuare daruri în hambar. Mulţi ani la rând, nu-şi văzu nici un semen, decât de la distanţă. Reuşea întotdeauna să-i ocolească.

Într-o dimineaţă de vară, când avea aproape cincizeci de ani, Akuin ieşi din cabană şi văzu un monstru în grădină. Asta la prima impresie. Fiinţa stătea în lumina fierbinte a soarelui. Ieşit din întunericul cabanei, nu-şi dădu seama decât ce formă avea: stătea pe două picioare, dar era mult prea slabă şi înaltă. O creatură ca un par. O fiinţă făcută din oase, la fel de albă ca ele.

Se întoarse în cabană, luă puşca şi aşteptă, sperând ca monstrul să nu-l fi văzut. Poate că o să plece. Nu mai avusese probleme cu monştri înainte.

Creatura rămase în mijlocul grădinii. Acum o văzu mai clar. Purta haine, pantaloni şi o cămaşă în carouri roşii. Din gâtul cămăşii se înălţa capul. Nu avea păr pe faţă, ci trăsături pe care nu le mai întâlnise la nici un *hwarhath:* înguste şi adunate, ca şi cum cineva îi prinsese capul în palme şi-l strânsese până când obrajii i se scufundară, nasul i se ridicase la suprafaţă, fruntea i se bombase, la fel şi bărbia, care se proiecta în afară.

– E o grădină splendidă, rosti creatura pe limba lui Akuin.

Îl descoperise. Ridică puşca.

– Ai în faţa ta un om. E prietenos. Lasă puşca jos, se auzi altă voce.

Akuin se uită în jur şi văzu şi cealaltă creatură, stătea la liziera pădurii. Era scundă, cu blană cenuşie, ca oţelul, şi purta pantaloni scurţi şi bocanci. Un *hwarhath,* fără îndoială. Dar nu o rudă de-a lui. Ca monstrul, vorbea cu accent de prin alte părţi, din sud.

– Crede-mă, adăugă bărbatul *hwarhath* cu voce calmă. Nici unul dintre noi n-o să-ţi facă rău. Suntem aici cu permisiunea celor din neamul Atkwa. Am venit să ne relaxăm.

– Facem drumeţii în munţi, explică monstrul.

– Duşman, rosti Akuin, cu glasul pe care nu şi-l mai folosise.

Ha! Cuvântul sună ca o creangă trosnind în vânt.

– Războiul s-a terminat, spuse bărbatul *hwarhath.* Am făcut pace cu oamenii.

Nu părea posibil, dar veştile pe care le primea de la verişoara lui nu ţineau decât de familie.

– Lasă pușca jos, repetă semenul lui. Nu trebuie să-l omori pe omul acesta. Lucrează pentru noi. Are gradul de ofițer de rang secund.[1]

Akuin fusese simplu furier. Monstrul avea un grad mult mai mare. Nu se făcea să ridice arma la un ofițer superior, așa că se supuse.

– Bine, spuse bărbatul *hwarhath*, acum ieși la iveală.

Păși în lumina soarelui. Monstrul rămase pe loc. La fel și omul de lângă lizieră.

Ce-o să urmeze? Akuin ținea arma cu țeava în jos. Acum sesiza mai multe amănunte. Monstrul avea în vârful capului un petic de păr (sau pene?) alb ca laptele, ca fața fără păr. Până și ochii erau albi, deși în mijlocul lor plutea o pată neagră. Vreun semn de boală? Era oare orb? Nu. Sigur vedea. Petele negre se mișcară de la el la bărbatul *hwarhath*, apoi înapoi la el.

– Ar fi mai ușor să stăm de vorbă dacă ai lăsa arma din mână, îi vorbi semenul său.

O voce calmă, joasă și constantă, dar Akuin recunoscu timbrul. Vorbea cu autoritate. Așeză pușca pe pământ, pe urmă își îndreptă spatele, încercând să-și amintească poziția corectă de când fusese soldat.

– E mult mai bine așa.

Bărbatul *hwarhath* merse și ridică arma, apoi o întinse monstrului.

---

[1] Gradul uman echivalent e cel de maior. Despre cele două noi personaje nu se poate vorbi cu ușurință (nici cu obiectivitate). Deci nu vom vorbi despre ele, decât ca să spunem că un cititor *hwarhath* obișnuit ar recunoaște imediat perechea. Umorul din restul povestirii noastre stă în încercarea lui Akuin de a înțelege lucruri deja cunoscute semenilor săi.

O clipă, Akuin simți frică. Dar monstrul o ținu cum trebuie, cu țeava în jos. Mâinile de formă ciudată nu se îndreptară spre trăgaci. Dosul palmei era alb și lipsit de păr. Oare era la fel pe tot corpul? Alb și fără păr, ca un pește?

Bărbatul *hwarhath* se uită la Akuin, care coborî imediat privirea. Era ofițer cu grad foarte înalt. Se simțea în tonul vocii, se vedea în mișcări, în felul în care-l trata pe monstru, căci aștepta supunere, iar monstrul i se supunea. Nu era genul pe care să-l privești direct în ochi.

Dacă omul avea întrebări, le ținu pentru el. Dar îi explică sosirea lor. Fusese un accident. Se depărtaseră de drum și se rătăciseră.

– Dar nu foarte mult, cred. Dacă rudele tale încep să se îngrijoreze, o să ne poată găsi.

Noaptea anterioară o petrecuseră la intrarea în valea lui Akuin. De dimineață, mânați de curiozitate, începură s-o exploreze.

– Nu cred c-o să mai găsim vreodată locul ăsta. De fapt, avem nevoie de ajutorul tău ca să ne regăsim cărarea.

– Vi-l ofer în schimbul veștilor, spuse Akuin, uimit de propriile cuvinte.

Bărbatul *hwarhath* înclină aprobator din cap.

– Se poate aranja.

Akuin își aminti că era gazdă și puse de ceai. Cei doi vizitatori se plimbară prin grădină. Omul ducea încă pușca, dar el mai avea una în cabană. La nevoie, putea să-i omoare pe amândoi.

Dar dacă cei doi ar fi dispărut, rudele lui i-ar fi căutat până i-ar fi găsit. Ospitalitatea cerea măcar atâta lucru. Și respectul pentru gradul și relațiile avute de ofițeri. Bărbatul *hwarhath* culese o floare – galbenă, de miez de vară – și o întinse tovarășului

său, care o primi arătându-și dinții. Un zâmbet. Ce doi se întoarseră la cabană, bărbatul în față, monstrul după el, cu pușca într-o mână și cu floarea în cealaltă.

Era o situație unică! Foarte posibil să aibă un final urât. Dacă le stârnea oamenilor curiozitatea, descopereau că e-un dezertor. Familia lui se făcea de râs, iar el trebuia să se sinucidă.

Mama lui ar fi trebuit să-l predea autorităților cu douăzeci și cinci de ani înainte. Pentru el, rezultatul ar fi fost același: moarte prin sinucidere sau execuție. Dar neamul Atkwa ar fi scăpat de rușine. Bine măcar că mama nu mai trăia, să vadă rezultatul dragostei sale.

Poate că ar fi mai bine să nu le pună nici o întrebare, să scape de oameni cât mai repede, în speranța că nu le va stârni curiozitatea. Dar voia foarte mult să afle noutăți. În orice caz, îl bănuiesc de fugar. Cum să nu-l bănuiască? Stătea singur în munți și habar n-avea că războiul cu oamenii se încheiase.

Afară, lângă ușa cabanei, se afla o stâncă plată. O folosi pe post de masă, așezând pe ea ceainicul și ceștile. Cei doi musafiri se așezară pe pământ. Monstrul puse pușca lângă perete, în așa fel încât el ajungea la ea, dar Akuin nu. Floarea o ținu în mână, răsucindu-i tulpina cu degetele disproporționate.

– E într-adevăr o grădină superbă.

– Ce fel de vești vrei să auzi? întrebă bărbatul *hwarhath*.

– Despre război, răspunse Akuin.

– A reieșit că a fost o greșeală. Cu oamenii poți să stai de vorbă, deși n-aș zice că e un lucru ușor, și locuim la distanțe atât de mari unii de alții, că nu prea avem pentru ce să ne batem.

– Un prost, se pare că din rândul oamenilor, a tras cu arma în prima navă străină pe care a întâlnit-o, adăugă monstrul. Așa a început războiul.

Îi arătă dinții lui Akuin – un alt zâmbet. Nu unul scurt și prietenos, ca zâmbetul *hwarhath*, ci larg și lung.

– A continuat pentru că cele două părți nu aveau un mijloc de comunicare, dacă nu cumva armele or fi un astfel de mijloc. La sfârșit, am învățat fiecare limba celuilalt.

– Asta ne-a ajutat, interveni bărbatul *hwarhath*. Deși, odată început, războiul e greu de oprit. Nici al nostru n-a fost o excepție.

Akuin întrebă despre Kushaiin, stația pe care-l cunoscuse pe Thev și pe care deveniseră iubiți. Semenul său nu spuse nimic.

– Nu e un loc important, rosti Akuin. Poate că n-ai auzit de el.

– De ce vrei să știi despre ea?

– Am avut un prieten care a fost trimis pe ea. Îl cheamă Gehazi Thev.

– Fizicianul.

– Deci îl cunoașteți. Mai trăiește?

– Nu era pe stație când a dispărut.

Aha! își zise Akuin, turnând din nou ceai în cești. Dar bărbatul *hwarhath* nu se grăbea să bea.

– S-a prăbușit regiunea, cum a prezis el? A fost stația înghițită de stranietate?

– La început, n-am știut decât că s-a întâmplat ceva la poarta vecină cu stația. N-am mai putut-o folosi, deși savanții nu știau nici de ce, nici unde se afla ea, dacă mai exista. Oricum, a fost imposibil să mai ajungem pe stație sau să comunicăm cu ea, decât cu viteza luminii.

Poarta cea mai apropiată se găsea la ani-lumină de Kushaiin. Sigur că am trimis pe cineva acolo. De la distanță, n-am văzut nimic neobișnuit în jurul ei. Crângul de stele scânteia ca întotdeauna. Am văzut și semnalul luminos, care indică absența

problemelor. Dar noi ne uitam în trecut, iar informațiile de care aveam nevoie nu ajungeau la noi decât peste ani de zile. Am stabilit un post de observație și am trimis o sondă cu viteză subluminică, deși lumina de la stație ajungea la post înainte ca sonda să ajungă la destinație. Universul e un spațiu vast, dacă nu ai acces la sistemul de călătorie heligian. Apoi am așteptat, iar fizicienii au venit cu tot soiul de teorii. Asta le place foarte mult, după cum cred că ai observat și tu.

– Da, spuse Akuin. Dar Gehazi nu v-a prezentat ideile lui? Ai spus c-a supraviețuit.

– Ba da.

Bărbatul *hwarhath* îi oferi un zâmbet așa cum se cuvine, scurt și rapid, deloc amenințător.

– Ceilalți savanți au cam strâmbat din nas la ele. Au avut loc și câteva dezbateri aprinse. Din câte mi-am dat seama, nu s-a ajuns la nici o concluzie, deși fizicienii tot răsuceau ideile pe-o parte și pe alta. În cele din urmă, a dispărut și crângul stelar. S-a întâmplat într-o clipă, fără avertizare. Privind îndeaproape, savanții au descoperit anomalii în spectrul crângului imediat înainte de dispariția lui. Mai mult, s-au înregistrat și radiații, provenite din regiunea stației la momentul dispariției ei. Nimic impresionant. Nimic asemănător cu o novă. Nu știu ce-am fi observat, dacă nu ne-am fi uitat de aproape. Când sonda a ajuns pe locul fostului crâng stelar, a găsit doar un spațiu gol.

– Cum se poate? întrebă Akuin.

– Gehazi Thev și-a revizuit teoria. Dacă-l cunoști, știi că nimic nu-l poate ține în loc. Primele lui idei n-au explicat ce s-a întâmplat, așa că a venit cu altele. Acum crede că dezastrul a urmărit separarea regiunii de universul nostru.

– Ce vrei să spui? Ce s-a întâmplat cu stația? Mai există?

– De unde să știm? spuse omul. Dacă a supraviețuit, atunci e în alt univers, împreună cu stelele. Unul foarte mic, după părerea lui Gehazi Thev, care l-a descris. Nu avem cum să-i verificăm ideile, dar descrierea e bună. La început, tot după spusele lui Thev, noul univers e negru, cu excepția stelelor din jurul stației. Închipuie-ți ce peisaj!

Bărbatul expiră zgomotos, cu groază sau cu interes, Akuin nu-și dădu seama. Groaza părea o explicație mai adecvată.

– În timp, lumina dată de stele se va curba. Atunci vor apărea noi stele la orizont, mici și roșii, asemănătoare celor din jurul stației. Dacă cei de pe stație ar avea instrumente destul de precise, ar putea vedea și auzi mesajele pe care le trimit.

– Dar probabil că sunt morți, rosti Akuin.

– Da, foarte probabil, deși Gehazi Thev crede – cel puțin asta credea ultima oară când l-am auzit vorbind – că există o șansă, mică, ce-i drept, ca ei să mai trăiască. Depinde de ce s-a întâmplat cu stranietatea din regiune în momentul dezastrului, ca să nu mai spun de energia generată de dezastru. Dacă stranietatea și energia au ajuns într-un univers nou, atunci acesta e aproape sigur de nelocuit. Dar dacă ele s-au disipat ori au fost folosite la crearea acestui univers...

Era, înțelese Akuin, încă una dintre ideile teribile ale lui Thev.

– Când s-a întâmplat dezastrul?

– Acum douăzeci și trei de ani, răspunse bărbatul *hwarhath*.

Deci ar fi fost și el pe stație. Îi cunoștea aproape sigur pe cei care au murit sau au ajuns în alt univers. Oare iubitul lui Thev, cel cu simț practic, fusese printre ei? Nu mai știa cum îl cheamă. Akuin se uită spre grădină, dar nu-i văzu strălucirea de miez de vară. În schimb, își imagină o clipă întunericul și

izolarea, eliberate, în sfârşit, de steluţele roşii care erau doar o iluzie, lumina curbată spre originea ei. Ce destin crunt!

- Mai mult ca sigur că staţia a fost distrusă, spuse bărbatul *hwarhath* cu glas liniştitor, apoi se scuză şi merse să elimine ceaiul.

Monstrul rămase pe loc, având ceaşca neatinsă.

- Nu tolerez anumite alimente *hwarhath*, explică el. E mai bine să nu fac experimente.

- Cum ai ajuns să lucrezi pentru noi?

- Mi s-a oferit o slujbă. Am acceptat-o.

- După ce s-a terminat războiul?

Monstrul îi zâmbi leneş, tulburător.

- Nu.

- Oamenii acceptă un astfel de comportament?

- Să treci de partea cealaltă într-un război? Nu.

Fără îndoială, monstrul era interesant. O persoană cu o vină mai gravă decât fuga de datorie.

- Ce ţi s-ar întâmpla dacă ai tăi ar pune mâna pe tine?

- Acum, nimic. Există un tratat. Sunt ofiţer *hwarhath*. Am un statut care mă protejează. Dar pedeapsa obişnuită pentru trădare e moartea.

Akuin vru să-l întrebe de ce trecuse de partea lor, dar nu mai avu timp.[1] Semenul se întorcea prin grădină, oprindu-se să culeagă altă floare, de data asta roşie. O puse pe stânca-masă, apoi se aşeză din nou pe pământ.

---

[1] Majoritatea *hwarhath* cred că Nicholas Sanders a trecut de partea lor datorită dragostei. Ca grup, sunt mai romantici decât oamenii, mai ales bărbaţii *hwarhath*. Dragostea este marea consolare într-o viaţă de cele mai multe ori apăsătoare. Dar e şi un sentiment periculos, care pune în pericol cinstea, materialul din care e ţesută societatea lor. *Hwarhath*, mai ales bărbaţii, o privesc cu recunoştinţă şi teamă.

- Mai vrei să afli şi altceva?

- Ce-o să faceţi cu mine? întrebă Akuin, uimit de propriile vorbe.

Ar fi fost mai înţelept să tacă.

Bărbatul *hwarhath* lăsă capul pe-o parte, reflectând.

- Amândoi suntem în permisie acum. La serviciu nu ne ocupăm de urmărirea bărbaţilor *hwarhath*. Suntem oaspeţi în această ţară. Presupun că Atkwa ştiu despre tine. E treaba lor ce fac, atunci. Nu văd de ce ar fi treaba noastră ce faci tu.

Nu va muri. Rudele lui nu vor fi copleşite de ruşine. Uşurat, le oferi legume din grădina lui.

- Nu putem duce prea multe, spuse bărbatul *hwarhath*. Iar prietenul meu nu poate mânca plantele noastre comestibile. Fie nu-l satură, fie îi fac rău. Aşa că trăieşte din raţii special preparate. Grea soartă pentru un om. Oamenilor le place să mănânce şi vor ca mâncarea să-i distreze ca o piesă bună. Raţiile umane sunt, mi s-a spus, fără nici un gust.

- E-adevărat, confirmă monstrul.

- Dar să ştii că eu îţi primesc oferta, adăugă bărbatul. N-am văzut legume mai apetisante. E un lucru demn de respect, deşi eu nu am faţă de mâncare aceeaşi atitutidine ca oamenii.[1]

În după-amiaza aceea, Akuin îi conduse la cărarea pe care o pierduseră. După ce se despărţiră, în drum spre casă, îşi dădu seama că nu ştia cum îi cheamă. Nici ei nu ştiau cum îl cheamă

---

[1] *Hwarhath* critică deseori obsesia oamenilor faţă de mâncare şi violenţă. Amândouă sunt necesare, dar nici una nu cere să te gândeşti atât de mult la ea şi s-o aplici în practică atât de des cum fac oamenii. Interesul nostru pentru mâncare li se pare caraghios. Iar interesul nostru pentru violenţă le face blana măciucă.

pe el, dar era clar din neamul Atkwa. Dacă voiau să afle date despre el, le găseau imediat.

Ajunse la cabană către sfârșitul după-amiezii. Umbrele mângâiau fundul văii și pantele mai joase, dar cerul era tot luminos și scălda vârfurile dealurilor de la răsărit. Un copac cu frunze arămii domnea pe unul dintre ele, ca și cum ar fi fost într-adevăr făcut din cupru neatins de rugină. Splendid!

Strânse ceainicul și ceștile, le duse înăuntru, apoi se întoarse și luă floarea galbenă abandonată de musafiri. Cea roșie o luase bărbatul *hwarhath* și-o puse sub clapa rucsacului. Akuin o văzu săltând în sus și în jos, în ritmul bărbatului care mergea în spatele tovarășului său cu picioare lungi. Îți dădeai seama imediat care din cei doi era atletul.

În mână cu floarea ofilită, Akuin înțelese că musafirii erau doi îndrăgostiți. Faptul i se arătase limpede ca o viziune, deși el nu era profet și nu avea viziuni. Cu toate acestea, știa.

Imposibil! fu prima lui reacție. Dar de unde să știe ce era sau nu posibil în ziua de azi? Auzise un monstru vorbind limba lui maternă și aflase că e ofițer *hwarhath*. Dacă se putea întâmpla așa ceva, dacă o stație putea dispărea din univers, cine știe ce alte lucruri erau posibile?

Lăsă mâna jos, nevrând să arunce floarea, și se uită cum soarele cobora în spatele copacului arămiu. O zi tulburătoare, deși se bucurase la vestea că Thev trăia și ajunsese celebru. Asta își dorise. Din cauza veștilor aduse de cei doi, se simți izolat și ignorant și se îndoi de alegerea făcută cândva.

Cerul se răspândea în infinit, nu un acoperiș, ci un ocean în care să cadă și să se scufunde, dacă nu până la fund, măcar până se îneacă.

Ah! Ce idee tulburătoare! Și fără suport real. Stătea cu picioarele pe pământul din Atkwa. Sub el se întindeau granitul și marea planetă rotundă, care îl ținea așa cum își ține o mamă copilul. Nu avea cum să cadă în cer.

În ce privește alegerea lui, întotdeauna asta își dorise, la fel de intens cum își dorise Thev faima: grădina din fața lui, copacul sclipind arămiu pe deal, insectele înserării anunțând noaptea. Numai un prost plânge după imposibil sau cere totul, de parcă Zeița ar fi creat universul numai pentru el.

Dacă alegerea lui nu-l ridicase pe culmi înalte, nu-i nimic, avea și de câștigat în urma ei. Valea – gândacii, parfumul grădinii purtat de adierile răcoroase – era mai bună decât viața petrecută pe coridoare de metal rece. Treptat, nesiguranța lui Akuin, sentimentul că e rătăcit, se stinse ca lumina soarelui în spatele copacului. Nu regreta nimic. Acesta era locul în care trebuia să fie.

În aceeași seară, Ettin Gwarha și Sanders Nicholas își făcură tabără lângă cărarea rătăcită. Un pârâu curgea prin albia de sub ei, murmurând odihnitor. Ettin Gwarha mâncă legume proaspete, în vreme ce tovarășul lui se mulțumi cu rații umane. Apoi fiul lui Ettin desfăcu o hartă și o studie.

– O să mergem pe altă rută decât am plănuit.

– De ce? întrebă Sanders Nicholas.

– Planul original ne-a dus la unul dintre conacele Atkwa. Aș prefera să evit familia.

– Ai vreun motiv anume?

– Dacă își dau seama cât de tare ne-am apropiat de teritoriul acelui individ, o să se îngrijoreze și-o să mă simt obligat să-i liniștesc. Pe cât posibil, nu vreau să mă implic în situația asta.

– Dar i-ai promis că n-o să-l trădezi.

– Fiecare familie are secretele ei, iar noi suntem oaspeți în țara Atkwa. Dar să nu crezi că aprob un asemenea comportament. Nu există nici un motiv să te eschivezi de la datorie.

Ofițerul împături harta și o închise, apoi adăugă:

– Nu am de gând să critic comportamentul femeilor Atkwa, care le permit rudelor bărbătești s-o ia razna. Femeile pot fi judecate numai de femei.

Sanders Nicholas se gândi o clipă la cele auzite. Poate Ettin Gwarha îi putea desluși expresia de pe chipul palid, fără păr. Un *hwarhath* obișnuit nu e în stare.

– Mai am o întrebare, spuse el în cele din urmă.

Ofițerul se uită la el.

– De unde știi atâtea despre Gehazi Thev și stația care a dispărut? Fizica nu s-a numărat niciodată printre specialitățile tale.

– Adevărata mea însușire e negocierea, după cum știi. Când a dispărut stația, Casta a vrut să afle răspunsul la două întrebări. Cel puțin una trebuia pusă la modul diplomatic, căci era deranjantă, și au fost nevoiți să meargă la Institutul Helig ca să audă răspunsul.[1]

Sanders Nicholas așteptă.

– Prima întrebare era dacă stația a dispărut din cauza unei arme de un anumit tip. Era posibil ca oamenii, sau altă specie străină, să dețină atâta putere? Nu uita că o poartă heligiană devenise impracticabilă. Un întreg crâng stelar dispăruse!

[1] Institutul Helig se află pe planeta-mamă, deci sub controlul guvernului *hwarhath* feminin, nu al Castei. Din câte se înțelege de la distanță, cele două jumătăți ale societății *hwarhath* se consideră reciproc adevărate guverne suverane, ale căror interese nu coincid întotdeauna.

Era un eveniment unic! Dacă a fost provocat de ființe inteligente, atunci am dat de necaz. A doua întrebare: Poate fi provocat un astfel de eveniment? Există o cale de a-l transforma într-o armă?

Sanders Nicholas îi oferi iubitului său zâmbetul larg, leneș, aparent neprietenos al oamenilor.

– Ați sperat să împingeți sistemul uman în alt univers.

– E o idee la care s-au gândit mai mulți, recunoscu Ettin Gwarha. Îți dai seama cât de atrăgătoare e, Nicky! Să elimini amenințarea umană fără să distrugi omenirea! N-am fi fost obligați să mergem la femeile noastre și să le spunem: „Am omorât femei și copii."

Sanders Nicholas stătea liniștit, privind la focul mic pe care-l aprinseseră. Deja se prefăcea în tăciuni. Drapelul Zeiței se întindea pe cerul întunecat, o panglică imensă de lumini delicate.

– Am două obiecții, spuse el, într-un final. Cum de era Casta sigură că oamenii nu vor păți nimic? La urma urmei, ar fi aplicat o metodă netestată. Și îmi vine greu să cred că orice univers, cât de mic, se naște fără zgomot.

Ettin Gwarha înclină din cap, poate a aprobare.

– Care-i cealaltă obiecție?

– Chiar dacă nu le-ați fi făcut rău oamenilor imediat, gândește-te la consecințe. I-ați fi privat de asta – ridică ochii și mâna spre cerul înstelat. Ți-ar plăcea să trăiești într-un univers foarte mic, Ettin Gwarha?

– Nu.

– Poate că sunt părtinitor, dar eu cred că acest univers ar fi mai mic dacă și-ar pierde oamenii, deși n-am nici o îndoială că suntem o rasă dificilă.

– Am fi putut găsi niște vecini mai cumsecade, îl aprobă Ettin Gwarha. Dar nu cred că vom reuși să scăpăm de voi. Savanții de la Institutul Helig spun că dezastrul de pe Kushaiin nu se poate reproduce. Gehazi Thev nu e de acord cu ei. El crede că-l putem provoca, dar numai într-o regiune aflată în prag de prăbușire. O asemenea regiune trebuie să fie plină de stele vechi, un spațiu al stranietății. Nu e un loc unde să te aștepți să întâlnești forme de viață inteligente. În cel mai bun caz, am da peste o stație de cercetare.

Ettin Gwarha zâmbi scurt. Dinții îi sclipiră în lumina roșie a focului.

– Evită forța care se dovedește mai mare decât e necesar, sună proverbul.

– Păi, spuse Sanders Nicholas, ne-am pricopsit unul cu altul și cu un univers nelimitat.

– O situație incomodă, îl aprobă iubitul lui. Deși cred că o putem suporta. Mai există un aspect pe care l-am semnalat Castei. Situația pe care o aveam în vedere nu părea probabilă. Distrugerea unui întreg sistem – sau deplasarea lui în afara universului nostru – depășește cunoștințele pe care le stăpânim noi, și nu cred că oamenii vor crea o armă capabilă de așa ceva. Tehnologia lor, cel puțin în domeniile relevante, nu e deloc impresionantă, iar problemele economice și politice pe care le au sunt atât de grave, că nu-și permit, zic eu, cercetarea și dezvoltarea necesară. Dar dacă există două specii la distanță stelară între ele, atunci ar trebui să mai fie trei, patru sau cinci pe lângă ele. Să presupunem că una e la fel de ostilă ca oamenii, dar mai bine organizată. Ar putea ea crea o armă capabilă să distrugă o întreagă porțiune din cosmos?

Ăsta-i un aspect de luat în considerare. Și încă unul: e mult mai ușor să transformi o singură planetă într-un spațiu de nelocuit. Până și oamenii ar putea. Lumea noastră a fost în siguranță în timpul războiului, pentru că oamenii nu știau unde se află. La un moment dat, vor afla. Poate că guvernul lor știe deja.

– Poate, spuse Sanders Nicholas. Sunt convins că trebuie să presupunem că știe. Dar ar fi nevoiți să lupte ca să ajungă aici, și eu cred că *hwarhath* îi pot opri. În plus, după cum ar trebui să-ți amintești, s-a semnat un tratat de pace.

– Unele tratate durează. Altele, nu. Al nostru nu conține o clauză referitoare la înmulțire.[1] Cum să avem încredere într-o înțelegere care nu s-a consolidat, nu i s-a dat un caracter complex, prin schimb de material genetic?

Sanders Nicholas rămase tăcut, deși răspunsul era evident. Nici un tratat nu prezintă încredere, dacă nu include o clauză privitoare la reproducere.

– Oamenii trimit femei în stele. Distrugerea sistemului solar nu înseamnă distrugerea rasei lor. Dar femeile noastre preferă să stea acasă. Dacă s-ar întâmpla ceva cu planeta noastră mamă, n-am mai avea cum să ne reproducem.

– Ați putea împrumuta biotehnologie umană, sugeră Sanders Nicholas.

– Și să obținem copii clonați, care să fie crescuți de bărbați? întrebă Ettin Gwarha. Vocea lui îmbina dezgust și groază, așa cum se cuvenea, desigur.

– N-ar trebui să fie neapărat clone.

---

[1] După cum ar trebui să știe orice cititor, oamenii și *hwarhath* nu se pot încrucișa.

- Atunci, să zicem că ne-am hotărât să combinăm material genetic de la bărbați aparținând unor linii genealogice diferite. Cine ar pune la punct contractul de reproducere, dacă n-am mai avea femei? Și cum să crească bărbații singuri copii?

- Nu există decât o alternativă evidentă. *Hwarhath* ar putea proceda ca oamenii: să-și mute femeile în afara sistemului lor. Sigur v-ați gândit.

- Casta a dezbătut ideea, recunoscu Ettin Gwarha, și am sugerat-o guvernului feminin. Desigur, prezentarea unui asemenea plan a solicitat multă abilitate diplomatică. Am fost trimis eu.

Zâmbi scurt.

- Ideea era de a stabili colonii de femei pe sisteme îndepărtate, inițial pe stații, fiind mai sigure decât suprafața oricărei planete locuibile. „Să trăiască fără sfatul mamelor și rudelor femeiești în vârstă? întrebă Țesătoarea. În nici un caz! E treaba voastră, a bărbaților, să vă ocupați de siguranța sistemului-mamă. Dacă nu sunteți în stare, atunci va trebui să luăm în discuție eșecurile și limitele voastre. Dar nu ne vom trimite fiicele în stele."

- Ai sugerat să trimită și femei mai bătrâne?

- Țesătoarei nu i-a plăcut ideea, nici Casta nu o susținea. Printre membrii ei sunt și unii ale căror mame încă trăiesc, ca să nu mai pomenesc de alte rude femeiești. Spațiul ar pierde mult din confort dacă ar începe să călătorească femei bătrâne prin el.

- E-adevărat. Dar confortul nu e singurul aspect important în viață. Cred că Țesătoarea și Casta greșesc.

Se uită la Ettin Gwarha.

- Oamenii au un proverb care spune să nu-și țină toate ouăle în același coș.[1] Dacă se rupe coșul...

Ettin Gwarha aplecă iarăși capul în semn de încuviințare.

- Totuși, Casta nu are de gând să se certe cu Țesătoarea pe o chestiune care le privește pe femei, cel puțin nu acum. Sistemul nostru e, foarte probabil, unul sigur. Așa cum ai spus, e bine păzit. Oricine ar încerca să-l distrugă ar trebui să treacă de multe nave blindate și înarmate. Dar n-ar fi rău să văd femei printre stele. Unora le-ar plăcea experiența.

Sanders Nicholas tăcu din nou, poate pentru că era obosit.

Curând, cei doi se culcară. Dimineața își continuară călătoria, coborând de pe munte spre un nod de cale ferată. Acolo, la sfârșitul zilei, prinseră un tren local. Toată noaptea călătoriră printre dealurile neamului Atkwa într-un vagon de marfă, pentru că nu exista unul special pentru oameni.

Avusese parte și de condiții mai grele, își spuse Sanders Nicholas. Cel puțin erau geamuri, deși nu prea avea ce

---

[1] Evident, autoarea a făcut cercetări despre cultura umană, deși nu e sigur cum a interpretat ea proverbul, întrucât cuvântul tradus aici prin „ouă" se referă mai degrabă la reproducerea *hwarhath* decât la ouăle de consum. *Hwarhath* știu că oamenii pot congela ovule și embrioni în primele stadii de viață și crește fetuși până la naștere în afara uterului uman. *Hwarhath* nu au dezvoltat o tehnologie comparabilă, nu li se pare corect să intervină în partea femeiască a reproducerii. Cu toate acestea, practică inseminarea artificială și au congelat sperma bărbaților din momentul în care acest lucru a devenit posibil. Aproape toate familiile au bănci de spermă. Cele mai precaute au chiar mai multe, în locuri diferite. Majoritatea *hwarhath* cred că este o precauție exagerată. E destul să ai o clădire solidă, câteva congelatoare și o sursă contunuă de curent. Sperma bărbaților importanți este ținută, desigur, în mai multe congelatoare.

vedea: dealuri și zone întunecate sub un cer înstelat. Din când în când, zburau pe lângă ei luminile gărilor, dezvăluind numai peroane pustii.

Când răsărea soarele, ajungeau la câmpie.